

TC
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA ÖĞRENCİ
GÜVENLİĞİ: BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ
ÖRNEĞİ

TALHA BEKTAŞ
03705005

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. ERKAN TABANCALI

İSTANBUL
TEMMUZ 2007

TC
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

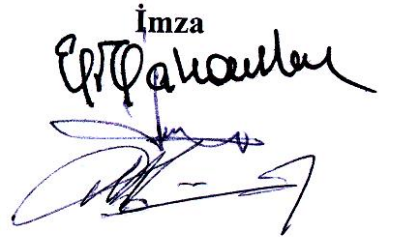
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA ÖĞRENCİ
GÜVENLİĞİ: BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ
ÖRNEĞİ

TALHA BEKTAŞ
03705005

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 30.07.2007
Tezin Savunulduğu Tarih: 01.10.2007

Tez Oy birliği ile başarılı bulunmuştur.

Unvan Ad Soyad
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Erkan TABANCALI
Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ
Yrd. Doç. Dr. Muharrem KÖKLÜ

İmza

İSTANBUL
TEMMUZ 2007

ÖZ

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA ÖĞRENCİ GÜVENLİĞİ: BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ ÖRNEĞİ

Talha Bektaş
Temmuz, 2007

Türkiye’de öğrencilerin güvenliğini düzenleyen yasa ve yönetmelikler olmasına rağmen, öğrencilerin okul ortamlarında güvenliklerinin sağlanması ciddi bir problem teşkil etmektedir. Bu problemin sebeplerini araştırmak için, Büyükçekmece ilçesindeki ilköğretim okullarında, öğrenci güvenliği hakkında iki boyutlu bir anket uygulanmıştır. Ankette yönetici ve öğretmenlerin öğrenci güvenliğine verdiği önem ve bunun okullarında gerçekleşme derecesi ölçülmüştür. Toplanan veriler, okulun özel veya resmi olmasına ve çalışanın yönetici veya öğretmen olmasına göre ayrı ayrı ele alınmıştır. Sonuçların değerlendirilmesinde merkezi eğilim ölçüleri ve bağımsız gruplarda t-testi kullanılmıştır. Okul türünden bağımsız olarak tüm yöneticiler öğrenci güvenliğini önemli bulduklarını söylemişlerdir. Ancak özel okul yöneticilerine göre daha fazla olduğunu belirtmişlerdir ($p < 0.05$). Özel okul öğretmenlerinin öğrenci güvenliğine, resmi okul öğretmenlerine göre daha fazla önem verdikleri ve okullarında gerçekleşme derecesinin de daha fazla olduğunu ifade etmişlerdir ($p < 0.05$). Bu değerlendirmelere göre, özellikle resmi okullarda, öğrenci güvenliğinin sağlanması konusunda gerekli tedbirler acilen alınmalı, yasa ve yönetmelikler gözden geçirilmeli, yönetici ve öğretmenlerin bilinç düzeyi artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Öğrenci Güvenliği, İlköğretim Okulu.

ABSTRACT

STUDENT SAFETY IN PRIMARY SCHOOLS: A SAMPLE OF BÜYÜKÇEKMECE COUNTY

Talha Bektaş
July, 2007

Although, there are codes and regulations which arrange student safety, it is still a serious problem for students in school environments. In order to find out the reasons of this problem, a two-dimension questionnaire was carried out in primary schools of Büyükçekmece County. In the questionnaire, the importance of student safety according to managers and teachers and, fulfillment degree of student safety in their schools are assessed. These opinions are evaluated separately as public schools, private schools, managers and teachers. For the evaluation of the results, central tendency measures and independent samples t-test are used. Independent from the school type, all managers agree that student safety is very important. On the other hand, fulfillment of the student safety is better accomplished in private schools than in public schools for managers ($p < 0.05$). The importance of student safety more important and fulfillment of the student safety is better for private school teachers than public school teachers ($p < 0.05$). According to these evaluations, in order to fulfill the student safety needs, necessary actions should be taken place especially in public schools, codes and regulations should be revised and the consciousness level of managers and teacher on student safety should be raised.

Keywords: Safety, Student Safety, Primary School.

ÖNSÖZ

Okullar, öğrencilerin günlük hayatlarının yaklaşık üçte birinin geçtiği yerlerdir. Her türlü alanda olduğu gibi, okulda da, çeşitli güvenlik problemlerinin ortaya çıkması doğaldır. Ancak, hem eğitimin doğası gereği, hem de toplumun en değerli varlığı olan çocuğun emniyeti gereği olarak, okullardaki güvenlik problemleri en aza indirgenmelidir.

İlköğretim okullarında okuyan öğrencilerin okul içinde ve okul ile ilgili yapılan okul dışı çalışmalarda güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin neler olabileceğinin araştırıldığı bu çalışma, okullarımızda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin öğrencilerin güvenliği ve bunun okullarında gerçekleşme derecesini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Elbette, bu araştırma öğrenci güvenliğinin öneminin vurgulanması için yeterli değildir, ancak daha sonra yapılacak çalışmalara bir basamak olarak düşünülebilir.

Bu tezin yazımı sırasında değerli akademik bilgilerini ve ilgisini sürekli olarak gösteren tez danışmanım Sayın Yrd. Doç Dr. Erkan Tabancalı'ya teşekkürü bir borç bilirim. Bunun yanında değerli görüşlerini paylaşan, Büyükçekmece'de görev yapan kıymetli yönetici ve öğretmenlere de teşekkür ederim. Ayrıca, bu çalışmanın ortaya çıkması sırasında her türlü fedakarlığı benden esirgemeyen eşime ve aileme de teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul; Temmuz, 2007

Talha BEKTAŞ

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç	4
1.3. Önem	5
1.4. Sınırlılıklar	6
1.5. Tanımlar	6
2. ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ KURAMSAL TEMELLER	7
2.1. Okul ve Öğrenci Güvenliği Kavramı	7
2.2. Eğitsel Alanlarda Güvenlik	11
2.2.1. Laboratuvar	12
2.2.2. Oyun Alanı	14
2.2.3. Spor Salonu	15
2.3. Temizlik ve Sağlık.....	15
2.4. Kazalar ve İlk Yardım	17
2.5. Yangın	18
2.5.1. Yangın Alarmı	18
2.5.2. Binanın Boşaltılması ve Tatbikat	19
2.6. Ulaşım ve Okul Gezileri	19
2.7. Sigorta	20
2.8. Şiddet ve Okul Güvenliği Teorileri	21
2.8.1. Sosyal Kontrol Teorisi	21
2.8.2. Okul İklimi Teorisi	22
2.8.3. Toplumsal Çözülme Teorisi	23
2.9. Okul Yöneticisinin Okul ve Öğrenci Güvenliği Konusundaki Görevleri	24
2.10. Türkiye’de Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması ile İlgili Mevzuat ...	26
2.10.1. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği	26
2.10.2. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik	27
2.10.3. Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik	27

2.10.4. Devlet Binaları İşletme, Bakım, Onarım Yönetmeliği	27
2.10.5. Madde Bağımlılığı Genelgesi	28
2.10.6. Taşınmalı İlköğretim Yönetmeliği	28
2.10.7. Okul Sağlığı Faaliyetleri.....	28
2.10.8. Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği	28
2.10.9. Okullarda Sivil Savunma Kolu Kurulması ve Çalışması İle İlgili Esaslar	28
2.10.10. Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun	28
2.10.11. Umuma Açık Yerler ve İçkili Yerler İle Resmi veya Özel Öğretim Kurumları Arasındaki Uzaklıkların Belirlenmesine Dair Yönetmelik	29
2.10.12. Uyuşturucu İle Mücadele	29
2.10.13. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği	29
3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	30
4. YÖNTEM.....	33
4.1. Araştırmanın Modeli.....	33
4.2. Evren.....	33
4.3. Örneklem.....	34
4.3.1. Yönetici ve Öğretmenlerin Tanımlayıcı Özelliklerini İlişkin Bulgular	35
4.4. Veri Toplama Aracı.....	37
4.5. Veriler ve Toplanması.....	40
4.6. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	40
5. BULGULAR VE YORUM.....	42
5.1. Yönetici ve Öğretmenlerin Öğrenci Güvenliği ve Okullarında Gerçekleşme Derecesine İlişkin Görüşleri	42
5.1.1. Resmi İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?	42
5.1.2. Resmi İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?	45
5.1.3. Resmi İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?	47
5.1.4. Resmi İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?	49
5.1.5. Özel İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?	51
5.1.6. Özel İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?	53
5.1.7. Özel İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?	55

5.1.8. Özel İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?	57
5.2. Öğrenci Güvenliği ve Okullarında Gerçekleşme Derecesi İlişkin Görüşlerin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumu	59
5.2.1. İlköğretim okulu yöneticilerinin öğrenci güvenliğinin önemi ve okullarında gerçekleşme düzeyleri hakkındaki görüşleri, buldukları okulun resmi veya özel okul olmalarına göre farklılık göstermekte midir?	59
5.2.2. İlköğretim okulu öğretmenlerinin öğrenci güvenliğinin önemi ve okullarında gerçekleşme düzeyleri hakkındaki görüşleri, buldukları okulun resmi veya özel okul olmalarına göre farklılık göstermekte midir?	64
6. SONUÇ	70
6.1. Sonuçlar.....	70
6.2. Öneriler.....	72
6.2.1. Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	72
6.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler.....	73
KAYNAKÇA	74
EKLER	78
Ek 1. Anket Formu.....	78
Ek 2. İzin Dilekçesi.....	80
ÖZGEÇMİŞ	84

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1: İstanbul İli Büyükçekmece İlçesinde Görev Yapan Resmi ve Özel İlköğretim Okulları Yönetici ve Öğretmen Sayıları.....	33
Tablo 2: Araştırmacı Tarafında Anket Uygulanan Okullar, Toplam Yönetici ve Öğretmen Sayısı ve Cevaplanan Anket Sayısı.....	34
Tablo 3: Örneklem Grubunun Statülerine Göre Dağılımı.....	36
Tablo 4: Örneklem Grubunun Okul Türüne Göre Dağılımı.....	36
Tablo 5: Örneklem Grubunun Statü ve Okul Türüne Göre Dağılımı.....	36
Tablo 6: İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Önemini Ölçen Anket Maddelerinin Faktör Değerleri ve Cronbach Alpha Değeri..	38
Tablo 7: İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Gerçekleşme Derecesini Ölçen Anket Maddelerinin Faktör Değerleri ve Cronbach Alpha Değeri.....	39
Tablo 8: Değerlendirme Ölçeği.....	41
Tablo 9: Resmi Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri.....	43
Tablo 10: Resmi Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Derecesine İlişkin Görüşleri.....	45
Tablo 11: Resmi Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri.....	47
Tablo 12: Resmi Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Görüşleri.....	49
Tablo 13: Özel Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri..	51
Tablo 14: Özel Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Görüşleri.....	53
Tablo 15: Özel Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri.....	55
Tablo 16: Özel Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Görüşleri.....	57
Tablo 17: Yöneticilerin Öğrenci Güvenliğinin Önemine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin t-Testi Sonuçları.....	59
Tablo 18: Yöneticilerin Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşmesine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin t-Testi Sonuçları.....	62
Tablo 19: Öğretmenlerin Öğrenci Güvenliğinin Önemine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin t-Testi Sonuçları.....	65
Tablo 20: Öğretmenlerin Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları.....	67

KISALTMALAR

CSSS	: The Council Of State Science Supervisors
MEGEP	: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MSBE	: Michigan State Board Of Education
NCDPI	: North Carolina State Department of Public Instruction
NCEF	: National Clearinghouse For Educational Facilities
TDK	: Türk Dil Kurumu
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
UNICEF	: The United Nations Children's Fund

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sınırlılıkları ve araştırma ile ilgili tanımlar tartışılmıştır.

1.1. Problem

Okul ortamı öğrencilerin gündelik hayatlarının yaklaşık üçte birini geçirdikleri, öğretmenleri ve arkadaşları ile beraber oldukları bir ortamdır. Okullar öğretim işi ile beraber öğrencilerin eğitilmesi görevini de üstlenen kurumlardır. Dolayısı ile, öğrencilerin bu ortamlarda kendilerini güvende hissetmeleri gereklidir. Şüphesiz, kendisini güvende hissetmeyen bir öğrencinin eğitim hayatında başarılı olması beklenemez.

Türkiye’de ilköğretim 6–14 yaşları arasındaki çocukların devam ettiği eğitim kurumu türüdür. Ayrıca bu eğitim Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes için zorunludur. Öğrenciler yılın 180 günü, günde yaklaşık 6 saatlerini okulda geçirmektedir. Bu da bir öğrencinin 1. sınıftan, 8. sınıfa kadar yaklaşık 8640 saat boyunca okulda oldukları anlamına gelir (Barhan, 2002, 2). Bir çocuk bu süre zarfında kendisini, ailesini, yakın çevresini, ülkesini ve dünyayı tanıyacak, gelecekte ülkesine ve yaşadığı topluma faydalı olmak için gerekli bilgilerin ve yaşam tarzının temelini atacaktır. Bu sebepten, kendisini güvende ve rahat hissetmeyen bir öğrencinin bahsedilen temel yeterlikleri yeteri kadar edinemeyeceği açıktır. Bu da, ileride toplumun gerekliliklerini yerine getiremeyecek birey yetiştirmek anlamına gelmektedir. Dolayısıyla, okul idaresinin ve öğretmenlerin güvenlik konusunda oldukça büyük sorumlulukları bulunmaktadır.

Türkiye’de ilköğretim okulundaki her öğrenci 8 yıl boyunca çeşitli alanlarda toplam 22 konu üzerinde çalışmaktadır. İlköğretim birinci sınıftan itibaren Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Trafik Güvenliği dersleri başta olmak üzere birçok dersin müfredatında öğrencilerin, okulun ve toplumun güvenliği ile ilgili bilgiler öğrencilere verilmektedir.

Öğrencilerin okul içinde veya okul ile ilgili okul dışı çalışmaları sırasında çeşitli istenmeyen durumlar oluşabilir. Bu durumlar öğrencilerin eğitsel alanlarda maruz kalabileceği kazalar olduğu gibi, öğrenciler arasında ortaya çıkabilecek şiddet içerikli davranışlar da olabilir. Her iki durumda, öğrencilerin güvenliklerini tehdit etmektedir.

13 Nisan 2007 tarihinde İzmir Konak Zafer İlköğretim Okulu öğrencilerini Kapadokya gezisine götüren bir yolcu otobüsü karşı yönden gelen bir kamyonla çarpışmış, kazada öğrenci ve velilerden oluşan toplam 33 kişi hayatını kaybetmiştir. Kaza sonrası yapılan incelemelerde, otobüsün 40 koltuk kapasiteli olduğu halde, 63 yolcu ile seyahat ettiği, öğrencileri taşıyan otobüsün, okul tarafından kaymakamlıktan izin alınan otobüs olmadığı ve kaza yapan otobüsün bu tür seyahatler için gerekli olan “D2” yetki belgesine sahip olmadığı belirlenmiştir (Milliyet, İlkokul Gezisinde Facia, 14 Nisan 2007).

28 – 31 Mart 2006 tarihleri arasında, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1. Şiddet ve Okul Sempozyumu düzenlenmiştir. Sempozyuma UNICEF’de destek sağlamıştır. Bu sempozyumda, iletişim ve eğlence alanlarında şiddet içeren temaların yaygınlaşmasının, şiddetin gündelik yaşantının bir parçası olarak görülmesi ve kabullenilmesi gibi özellikle olumsuz bir etki yarattığı üzerinde durulmuştur. Televizyonda, basında ve İnternet’te şiddet içeren temalara rahatlıkla ulaşılabilmesi başta çocuklar olmak üzere her kesim için ciddi bir tehlike oluşturduğundan, medyanın bu bağlamdaki rolü geniş biçimde tartışılmıştır. Sempozyumun öncelikli hedefleri olarak;

- Okullardaki ve çevresindeki şiddet konusunda kamuoyunda duyarlılık oluşturmak;
- Kamuoyunda konuya ilişkin tartışmaları canlandırmak;
- Okullardaki şiddetin sona erdirilmesine yönelik etkili bir eylem planının hazırlanmasına katkıda bulunmak olarak belirlenmiştir (MEB, 2006, [10.12.2006]; UNICEF, 2006, [15.04.2007]).

Her insanın en doğal hakkı güvenli bir ortam içinde yaşamını sürdürmektir. Maslow’un ihtiyaçlar piramidine göre de güvenlik her insanın en temel ihtiyacıdır. İnsanlar kendilerini güvende hissedersen, diğer gereksinimlerini karşılamak için çalışabilirler.

Okullarda şiddet, seller, depremler, yangınlar, kötü hava koşulları ile ilgili acil durumlar olabilir ve bunlardan bazıları felakete dönüşebilir. Okullar, nüfuslarının saldırı ve tehlikelere açık olması, öğrencilerinin toplumla yakın bağlarının (evlat, akraba vb.) bulunması gibi nedenlerle, okul ortamındaki olaylara kayıtsız kalamazlar. (Çelik, 2007, 1)

Okulların öğrenci sağlığı ve güvenliği ile ilgili uymaları gereken bazı zorunluluklar vardır. Bu zorunluluklar çeşitli yasa ve yönetmeliklerle belirlenmiştir. Ancak bu yasa ve yönetmelikler tek başına yeterli olmayabilir. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin, öğrencilerin okul ortamlarında güvenliklerini sağlamak için üzerine düşen sorumluluklar vardır.

Türkiye genelinde yapılan İlköğretim Okulları Müdürleri araştırmasında okul müdürlerinin, bina ve tesislerin yönetimine ilişkin görüşlerinde okul binalarının korunması ve güvenliğinin sağlanması için okullarda gece bekçisi görevlendirilmesi gerektiği ve her okulda sağlık, güvenlik ve rehberlik merkezi kurulması gerektiği belirtilmiştir (Gümüşeli, 2002, 155). Yine aynı çalışmada okul müdürlerinin öğrenci işleri yönetimi alanında karşılaştığı sorunlarda dördüncü sırada öğrencilerin emniyeti ve güvenliğinin sağlanması, altıncı sırada öğrenciler arası çatışma ve sekizinci sırada da şiddet uygulaması gelmektedir. (Gümüşeli, 2002, 77-79).

Washington Üniversitesi Eğitim Geliştirme Merkezinin raporuna göre Amerika'da, devlet okullarının yönetici ve öğretmenleri, vakıf okullarına göre daha fazla güvenlik problemi rapor etmektedirler. Merkezi Seattle'da bulunan Vakıf Okulları Araştırma Merkezi'de 2005-2006 okul yılında kentsel bölgedeki okullarda yapmış olduğu çalışmada, hem devlet okullarında hem de vakıf okullarında güvenlik problemlerinin rapor edildiği, ancak devlet okullarında bu problemlerin daha sık yaşandığı belirtilmiştir (Ash, 2007, 12).

Güvenlik sorunları her zaman mevcut bilgiler ışığında alınacak önlemlerin ne olabileceği ölçüt alınarak değerlendirilir. Bu nedenle, bilgiler geliştikçe güvenlik tavsiyeleri de gelişir ve derinleşir (Ayas ve diğ., 1997, 1).

Okulların zaman içinde kendiliğinden her yönüyle güvenli ortamlar olamayacağı gerçeğinden hareketle, okulların daha güvenli yerler olmaları için gerekli önlemler alınmalı ve okul güvenliğine bu anlamda özel önem verilmelidir (Işık, 2004, 160).

Tüm bu gerçekler, hem Türkiye’de hem de dünya genelinde okullarda öğrenciler için güvenlik problemi olduğuna işaret etmektedir. Bu problemler, kazalarla ilgili olabileceği gibi, okul içinden veya dışından gelen şiddetle ilgili de olabilir. Bu sebepten, öğrenci güvenliği günümüzde büyük bir problem teşkil etmektedir.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı Türk Milli Eğitim Sistemi içinde yer alan ilköğretim öğretmen ve yöneticilerinin, öğrenci güvenliğinin önemi ve okullarında gerçekleşme derecesi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda İstanbul ili Büyükçekmece ilçesi sınırları içerisinde görev yapan resmi ve özel ilköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerinin, kendi okullarında öğrenim gören öğrencilerin güvenliklerini sağlanması ile ilgili görüşlerine ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Resmi İlköğretim Okulu yöneticilerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin;
 - a. Önemi nedir?
 - b. Okullarında gerçekleşme derecesi nedir?
2. Özel İlköğretim Okulu yöneticilerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin;
 - a. Önemi nedir?
 - b. Okullarında gerçekleşme derecesi nedir?
3. Resmi İlköğretim Okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin;
 - a. Önemi nedir?
 - b. Okullarında gerçekleşme derecesi nedir?
4. Özel İlköğretim Okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin;
 - a. Önemi nedir?
 - b. Okullarında gerçekleşme derecesi nedir?

5. İlköğretim okulu yöneticilerinin öğrenci güvenliğinin önemi ve okullarında gerçekleşme düzeyleri hakkındaki görüşleri, buldukları okulun resmi veya özel okul olmalarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
6. İlköğretim okulu öğretmenlerinin öğrenci güvenliğinin önemi ve okullarında gerçekleşme düzeyleri hakkındaki görüşleri, buldukları okulun resmi veya özel okul olmalarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.3. Önem

Eğitim, bir insanın yaşamındaki en önemli süreçlerden biridir. İnsanın geleceğinde kişiliğini belirlediği nokta ilköğretim okulunda geçirdiği sekiz yıllık süredir. Bu süre zarfında çocuk kendisini ne kadar güvende hissederse, kendisini eğitim – öğretim işlerine de o derecede adayabilir. Bu sebepten, okul yöneticileri ve öğretmenler okulları güvenli kılmak için almaları gereken her türlü önlemi almalıdır.

Günümüzde öğrencilerin okul ve eğitim ortamlarında güvenlikleri görsel ve yazılı basına sıklıkla konu olmaktadır. Bu sebepten kamuoyunda okulların ne kadar güvenli yerler oldukları sorgulanmaya başlamıştır. Ülkemizde yaklaşık 13,5 milyon öğrenci bulunduğu göz önüne alınırsa, ortalama her aileden bir bireyin eğitime devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bu araştırmanın sonuçları, eğitim işgörenlerinin öğrenci güvenliği hakkındaki görüşleri ile okullarındaki mevcut durumu ortaya çıkaracaktır. Araştırmada sorulan her bir madde, okul ve öğrenci güvenliğinin farklı alt boyutlarına ilişkindir. Yönetici ve öğretmenlerin öğrenci güvenliğine verdikleri öneme bakarak, öğretmenlerin ileriki dönemde alacakları hizmet içi eğitimler planlanabilir. Ayrıca kısa vadeli olarak, yönetici ve öğretmenlerin, öğrenci güvenliğinin boyutlarının her birisinin okullardaki uygulama gerçekleşme derecesine bakılarak, öğrencilere daha güvenli bir okul ortamı sağlayabilmek için kullanılabilir.

Yine, araştırmanın sonuçlarına bakılarak, eğitsel alanlar hakkındaki yönetmelikler gözden geçirilebilir, daha önce yönetmelik hazırlanmamış alanlar hakkında yeni yönetmelikler ve güvenlik önlemleri belirlenebilir.

1.4. Sınırlılıklar

1. Araştırmacının zaman ve ekonomik sınırlılıkları nedeni ile bu araştırma İstanbul ili Büyükçekmece ilçesi sınırları içinde kalan ilköğretim okulları ile sınırlıdır.
2. Bu araştırma 2006 – 2007 eğitim öğretim yılında Büyükçekmece ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

İlköğretim Okulu: Türk Milli Eğitim Sistemi'nin içinde yer alan, 6 – 14 yaşları arasındaki her Türk vatandaşının devam etmesinin zorunlu olduğu, devlet ya da özel sektör tarafından finanse edilen örgün eğitim kurumunu,

Yönetici: Resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcılarını,

Öğretmen: Resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenleri tanımlamaktadır.

2. ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ KURAMSAL TEMELLER

Araştırmanın bu bölümünde ilköğretim okullarında öğrenci güvenliği ile ilgili yerel ve yurtdışında yapılmış araştırmalar, tezler, sempozyumlar ve bildiriler incelenmiş, ayrıca bu konu ile ilgili halen yürürlükte olan yasa ve yönetmelikler hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Okul ve Öğrenci Güvenliği Kavramı

Okul ve öğrenci güvenliği konusunda yapılan alanyazın incelemesinde, yurtdışında yapılmış oldukça fazla araştırmaya rastlanırken, ülkemizde yapılan araştırmaların sayısı oldukça sınırlı kalmaktadır. Buna karşın konunun güncelliğinin artarak devam ettiği medyadan da takip edilebilmektedir.

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 2006 – 2007 eğitim öğretim yılında “Şiddeti Önleme ve Azaltma Eylem Planı” adı altında yeni bir proje başlatılmıştır. Bu proje, son yıllarda okullarda artan şiddete dayalı eylemlerin gözle görülür bir biçimde artması nedeni ile hazırlanmıştır. Proje kapsamında çeşitli çalıştaylar yapılmış, okullardaki şiddetin nedenleri ve bunları tetikleyen etkenler ile şiddetin önlenmesi ve azaltılması için yapılması gereken çalışmalar derinlemesine incelenmiş, sonuçta da bir eylem planı yayınlanmıştır.

Buna benzer çalışmalar Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada’da yıllardan beri yapılmaktadır. Bu çalışmalarda da, çeşitli eylem planları hazırlanmakta, uygulamaya konulmakta ve sonuçları değerlendirilmektedir. Bu çalışmalara örnek olarak, Kuzey Karolayna Eyaleti Güvenli Okul Programı (NCDPI, 1999a), Brownsville Okul Güvenliği Projesi (Milton, 2003), New York Devlet Üniversitesi Güvenli Okul Projesi (<http://nyscenterforschoolsafety.org/save.html>), Manitoba Okul Kurulları Vakfı Okul Güvenliği Projesi (MAST, 2007) sayılabilir.

Günümüzde, bireyselliğin daha çok vurgulandığı, kurumsallaşmanın arttığı, eğitimde sorumluluğun giderek okullara devredildiği bir toplum oluşmaktadır. Günümüz toplumlarında var olan ekonomik ve toplumsal koşullar ailelerin çocuklarına

ayırdıkları ve birlikte geçirdikleri zamanı kısıtlarken, çocuğun aile dışında geçirdiği zamanı giderek artırmaktadır. Bu durum ailenin koruyuculuk işlevinde aşınmaya neden olmaktadır. Ailedeki bu türden değişme ve işlev yitimine karşın okul gibi bazı sosyal kurumların çağcıl anlamda işlevlerini yerine getirememesi çocuğun korunması açısından bir boşluk yaratmaktadır (Dönmez, 2002, 2).

Türk Dil Kurumunun sözlüğüne göre güvenlik, toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu olarak tanımlanmıştır (TDK, [01.04.2007]). Güvenliğin bir diğer anlamı da emniyettir. Okul güvenliği kavramı da, bu kavramdan farklı değildir.

Okul güvenliği, öğrencilerin ve öğretmenlerin kendilerini fiziksel, psikolojik ve duygusal bakımdan özgür hissetmeleridir (Dönmez, 2001, 63; Işık, 2004, 154). Bir başka ifadeyle okul güvenliği, öğrencilerin kendilerini özgürce ifade edebilmeleri, öğrenmek için çalışırken öğretmenlerin ve diğer görevlilerin kendilerine yardımcı olmaları, kendilerini tehlikeden ve korkudan uzak, güvende hissetmeleridir (Dunn, 1993, 13'den aktaran Dönmez, 2002, 64).

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere okul güvenliği ve öğrenci güvenliği kavramları iç içe geçmiş kavramlardır. Zaten okulun var olmasının temel sebebi öğrenciler ve onların eğitilmesidir. Bu yüzden okul güvenliği ve öğrenci güvenliği kavramı aynı anlamda kullanılacaktır.

Etkili bir öğretimin gerçekleştirilebilmesi için, öğretim ortamında öğrenci ve çalışanların kendilerini güven içinde hissetmeleri büyük bir önem arz etmektedir. Bireyin kendisini güvende hissetmediği ortamlarda etkili bir öğretim ve öğrenmenin gerçekleştirilmesi çok zordur. Önce okulun her bir köşesinde, her bir öğrencinin, kendisini evinde olduğu gibi güvende hissetmesi gerekir. Okullardaki yönetsel uygulamalar ve kurallar bu güvenli ortamı oluşturmayı hedeflemelidir. Kendisini güvende hissetmeyen bir öğrencinin öğrenmeye güdülenebilmesi Maslow'un güdülenme teorisine göre de çok zor hatta mümkün değildir denebilir (Işık, 2004, 155). Öğrenci güvenliği ve öğrenme birbirleriyle yakından ilişkilidir; çalışanlar ve öğrenciler kendilerini güvende hissetmedikçe ne öğretme, ne de öğrenme gerçekleşebilir (Kaplan, Owings, 2000, 55). Eğer öğrenciler öğrenme ortamlarında kendilerini güvende hissetmezlerse öğrenci başarısı en üst düzeyde oluşmayacaktır (Graves, 2004, 24).

Okul güvenliği kavramı birbiri ile ilişkili iki kavram içermektedir. Birincisi, yasal düzenin aksamadan yürütülmesidir. Eğitim kurumlarında öğrenciler için yasal düzenleme Ödül ve Disiplin Yönetmeliğidir. Öğrencilerin hangi durumlarda nasıl davranacağı, hangi olumsuz hareket ve davranışlarda nasıl cezalandırılacağı açık bir şekilde belirtilmiştir. Bu bağlamda okul ve öğrenci güvenliği kavramının bir bölümünü yasal düzenlemeler oluşturmaktadır.

Güvenlik kavramının ikinci bölümü, kişilerin korkusuzca yaşayabilmeleri olarak belirtilmiştir. Bu kavram eğitim kurumları içinde öğrencilerin her türlü tehlikeden uzak, rahat ve emniyetli bir şekilde eğitim – öğretim görmeleri anlamına gelmektedir. Bu kavram oldukça geniş bir şekilde ele alınabilir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ortamları, teneffüs saatlerinde kullandıkları koridorlar, merdivenler, oyun ve okul bahçesi, uygulamalı eğitim verilen işlik, atölye ve laboratuvarlar, spor salonları öğrencilerin güvende olmaları gereken ortamlardandır. Bununla birlikte, okulun deprem ve benzeri doğal afetlere karşı sağlamlığı, yangın durumlarında alınacak önlemlerin yeterliliği, okulun gürültü kaynaklarından uzaklığı da öğrencilerin güvenliğini yakından ilgilendirmektedir. Ayrıca, öğrencilerin okula geliş – gidişlerinde, eğitim ya da gezi amaçlı yapılan okul gezilerinde kullanılan araçların güvenliği de bir diğer unsurdur. Yine okulda yeterli ilkyardım malzemesinin ve ilkyardıma yapacak uzman personelin bulunması öğrencilerin kendilerini güvende hissetmeleri için önemlidir.

Güvenli okullar, uygun davranışları teşvik eden sosyal ve fiziksel çevre sağlarlar. Sosyal çevre ilkeleri, kuralları ve bunların uygulanmasını, ayrıca, öğrencilerin ve yetişkinlerin uygun davranışlarını destekleyecek her türlü yardımı içerir. Fiziksel çevre ise, binayı ve okulun sorunları önleme yöntemlerini içerir (Dwyer, Osher, 2000, 11).

Okulun fiziksel çevresinin güvenli olması ve öğrenciler üzerinde sorumluluk duygusunu destekleyen okul kurallarının işlenmesi, güvenli ve sorumlu okulların niteliklerindedir (Dwyer, Osher, 2000, 2).

Pollack ve Sundermann güvenli okulların özelliklerini şu şekilde sıralamıştır (2001, 19):

1. Akademik başarıya odaklanır.
2. Aileleri anlamlı biçimlerde işin içine katar.

3. Toplumla bağlantılar kurar.
4. Öğrenciler ve personel arasında olumlu ilişkiler kurar.
5. Güvenlik sorunlarını açıkça tartışır.
6. Öğrencilere saygılı davranır.
7. Öğrencilerin endişelerini paylaşabilecekleri yollar üretir.
8. Çocukların düşündüklerini ifade ederken kendilerini güvende hissetmelerine yardımcı olur.
9. Kötü muamele gören veya ihmal edilen çocukların şikayette bulunabilecekleri bir sistemi vardır.
10. İyi yurttaşlığı ve kişilik gelişimini özendirir.
11. Problemleri belirler ve onları çözme yolunda gelişimi değerlendirir.
12. Öğrencilerin yetişkinlerin dünyasına ve iş dünyasına geçişini destekler.

Güvenli okulların bir başka özelliği de, korku hissi sebebiyle okuldan kaçmaların, devamsızlıkların, başka okullara nakillerin, düşük akademik başarının ve öğrenci devamsızlığının sifira yaklaşması gerektiği olarak vurgulanmıştır (NCDPI, 1999b, 13).

Tüm bu güvenlik tanımları ve kavramları göz önüne alındığında, güvenlik kavramının birçok alt boyutu olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple konuyla ilgili Türkiye’de ve diğer gelişmiş ülkelerde öğrenci güvenliğinin sağlanması alanında var olan durumu tanımlamak için aşağıda sıralanan başlıklarda kaynak taraması yapılmış ve ulaşılabilen bulgular incelenmiştir:

1. Eğitsel alanlarda güvenlik
2. Ulaşım ve okul gezileri
3. Kazalar ve İlk Yardım
4. Yangın
5. Temizlik
6. Sigorta
7. Şiddet ve Okul Güvenliği Teorileri

8. Okul Yöneticisinin Okul ve Öğrenci Güvenliği Konusundaki Görevleri
9. Türkiye’de Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması İle İlgili Mevzuat.

2.2. Eğitsel Alanlarda Güvenlik

Okullar, eğitim ve öğretimin planlı bir şekilde yapıldığı fiziksel mekanlardır. Bu yerlerde de, diğer tüm yerlerde görülebilecek tehlikeli durumlar oluşabilir. Öğrenciler okullarda çeşitli hastalıklar, kazalar, zedelenmeler vb. gibi birçok tehlikelerle karşı karşıya bulunurlar. Ancak, özellikle ilköğretim okullarında, öğrencilerin henüz birçok konuda yeteri kadar bilinçlenmedikleri düşünülürse, diğer birçok ortama göre tehlikeli bir durumun ortaya çıkma ihtimali oldukça fazladır.

Okullarda eğitim – öğretim etkinlikleri yürütülmesi sırasında dersliklerde, laboratuvarlarda, atölyelerde, işliklerde; çalışmalara, cihaz, araç- gereçlere, kullanılan malzemeye, içinde bulunulan ortama, işgücüne yönelik zararların, aksaklıkların araştırılması ve önlenmesi için yapılan sistemli çalışmalara iş güvenliği adı verilmektedir. İş güvenliği çalışmalarında esas olan sorunların ortaya çıkmadan önlenmesini sağlamaktır. Ayrıca sadece bir defaya mahsus alınan tedbirler aynı sorunun tekrar çıkmasını engellemek için yeterli olmayabilir. Bu sebeple iş güvenliği çalışmalarının diğer bir esası sürekliliktir. Bu nedenle, okulların güvenlik açısından bilimsel yöntemlerle çözümlenmesinde yarar görülmektedir (Bayrak, Ağaoğlu, 1999, 294).

Öğrenciler okulda, gerek eğitim öğretim yaparken, gerekse serbest dinlenme (teneffüs) zamanlarında birçok araç-gereç kullanmak durumundadır. Bu araç gereçler kimi zaman eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanılan malzemeler olabilmekte, kimi zaman da, sadece oyun oynama amaçlı malzemeler olabilmektedir. Her iki durumda da, dışarıdan masum gibi görünen birçok araç gereç, bazı durumlarda oldukça tehlikeli olabilmektedir.

Bir eğitim kurumunun öğrenci güvenliğinde dikkat etmesi gereken birinci nokta okul binasıdır. Öncelikle, okul binası tasarlanırken potansiyel tehlikeler önceden belirlenmeli ve bina bu tehlikelerin oluşmayacağı şekilde tasarlanmalıdır. Başaran, okul binasının özelliklerini sayarken güvenlikle ilgili şunları belirtmektedir (2000, 204):

“Okul binası güvenli olmalıdır. Okul binası, can ve mal güvenliğini sağlayacak şekilde yapılmış olmalıdır. Kapılar, pencereler sağlam, kilitlenebilmelidir. Hırsızlığa kötü niyetlere, baltalama olaylarına karşı içindekileri koruyabilmelidir.

Bina sağlığa uygun olmalıdır. Bina, ısınma aydınlanma havalandırma, nem oranı, güneşlenme, gürültü, hava kirlenmesi ve benzerleri yönünden sağlığa uygun olmalıdır.

...

Bina korunabilir olmalıdır. Okul binası yangından, selden, yelden, yıkılmaktan, çürümekten kolay korunabilmelidir.

Bina sağlam olmalıdır. Binanın yapımında sağlam olmayan yapı gereçleri kullanılmamalıdır. Okul binası özellikle depreme karşı dayanıklı olmalıdır. Bir okul binası en az elli yıl kullanılabilir olmalıdır.”

Okul binası, okuldaki tüm eğitim – öğretim mekanlarını kapsayan çatı niteliğindedir. Bu çatının altında değişik eğitim – öğretim faaliyetlerinde kullanılacak pek çok farklı alan vardır. Bunlardan en çok kullanılanı dersliktir. Dolayısı ile derslikler tasarlanırken ve kullanılacak eşyalar seçilirken çok dikkatli davranmak gerekir. Ayrıca, dersliklerin büyüklüğünün de, öğrencilerin sağlıklarını tehdit etmemesi gerekmektedir. TS 9518 ve TS 12014 sayılı standartlara göre sınıflarda öğrenci başına düşen ortalama alan $1,20 \text{ m}^2$ 'nin üzerinde olmalı, öğrenci başına düşen ortalama hacim ise 6 m^3 olmalıdır. (TSE, [1996, 2000]).

Eğitim ve öğretimin sağlıklı yapılabilmesi için gerekli koşullardan birisi de, okulun gürültü kirliliğine maruz kalmamasıdır. Yapılan bir araştırmaya göre, motorlu taşıt yollarına bakan dersliklerin gürültü düzeyleri rahatsız edici bulunmuştur (Başar, 1994'den aktaran: Barhan, 2001, 17).

2.2.1. Laboratuvar

İlköğretim okullarında, eğitim ve öğretimin uygulamalı olarak yapıldığı yerlerden birisi fen laboratuvarlarıdır. Burada öğrenciler derslerde öğrendikleri teorik bilgileri uygulayarak öğrenmeyi pekiştirmektedirler. Ancak, bu uygulamalar kimi zaman oldukça tehlikeli deneyleri içerebilir.

Laboratuvarlarda yapılan deneylerde, hazırlanan çalışmalarda, araç-gereçlere, makine-donanımlara, öğretmenin kendisine, öğrencilere, okula yönelik olarak meydana gelebilecek tehlikelere karşı önlemler alma, aksayan durumları belirleme, daha iyiyi düzenleme adına sorunlara bilimsel yöntemlerle yaklaşma sürecine laboratuvar güvenliği denebilir (Bayrak, Ağaoglu, 1999, 294).

Bu sebeple, bu dersleri anlatan öğretmenlerin hem öğrencileri tehlikeler hakkında bilgilendirmesi, hem de, temel ilkyardım bilgisine sahip olması gerekir. Ayrıca,

yapılan tehlikeli deneyler esnasında, öğrenci ve öğretmenler koruyucu malzemeler kullanmalıdır. Fen bilgisi derslerinde uyulması gereken kurallar Averill ([01.04.2007]) tarafından şu şekilde sıralanmıştır: “Acil bir durumda kullanılacak yangın söndürme araçlarının ve su musluklarının yerinin bilinmesi, daima verilen talimatlara uyulması, deneyler öncesi ve sonrası ellerin antibakteriyel sabunla yıkanması, gözlerin korunması için gözlük kullanılması, uzun saçların bağlanması, uygun elbise giyilmesi, ayakkabıların kaygan maddelerden arındırılması, biyolojik maddelerin el, ağız vb alanlardan uzak tutulması, kullanılmamış malzemelerin asla öğretmene sorulmadan depolanmaması, dezenfektan ve kağıt mendil bulundurulması, yanıcı maddelerin ateşten uzak tutulması, çıplak ellerle malzeme kaplarının açılmaması, emin olunmayan her durum için yardım alınması, kırılan, yere dökülen malzemelerin ve kazaların derhal rapor edilmesi gereklidir.

Yapılan bir araştırmaya göre sınıftaki öğrenci sayısının da, laboratuvar güvenliğine doğrudan etkisi olduğunu göstermiştir. Bu araştırmaya göre sınıftaki öğrenci sayısı azaldıkça ve her bir öğrenci için alan arttıkça laboratuvar hem daha güvenli hale gelmekte, hem de kontrol altında tutulması kolaylaşmaktadır (Texley, 2005, 40).

Laboratuvarlardaki kazaların bir kısmı çeşitli ihmallerden kaynaklanmaktadır. Bir fen bilgisi öğretmenin ihmalin önüne geçebilmesi için yapması gereken 3 önemli görevi vardır. Bu görevler şu şekilde sıralanabilir (CSSS, 2005, 4-6):

Öğretim Görevi.

1. Kesin, duruma, öğrencilerin olgunluğuna ve ortama uygun ve önceden görülebilir tehlikeleri belirtmesi gerekir.
2. Her türlü özel riski tanımlamalı ve açıklamalı, kullanılacak uygun prosedür ve teknikleri anlatmalı ve uygun ve uygun olmayan durumları öğrencilere göstermesi gerekir.

Denetim Görevi:

1. Yanlış davranışlar hiçbir şekilde tolere edilmemelidir.
2. Tehlike riski arttıkça, denetim derecesi de artmalıdır.
3. Öğrencilerin yaş seviyesi düşükse veya özel öğrenci grubu ile çalışma yapılıyorsa, denetimin derecesi artmalıdır.

4. Öğrenciler hiçbir şekilde yalnız bırakılmamalı, eğer acil bir durum var ise, önlemler alınarak ve sorumluluk bir başka görevliye devredilerek laboratuvarından ayrılmalıdır.

Bakım Görevi:

1. Hatalı, kusurlu materyaller hiçbir şekilde kullanılmamalıdır.
2. Tehlikeli durumların veya kusurlu materyallerin bakımı ve düzeltilmesi ile ilgili kayıtları dosyalamalıdır.
3. Güvenlik ve ilkyardım malzemeleri ile ilgili denetim programı ve prosedürleri belirlemelidir.
4. Uygun etiketleme, saklama ve kimyasalların kontrolü ile ilgili her türlü güvenlik kuralına uymalıdır.

2.2.2. Oyun Alanı:

İlköğretim okullarında çocuklar için en önemli alanlardan birisi oyun alanlarıdır. Oyun, ilköğretim çağındaki öğrenciler için vazgeçilmez bir etkinliktir. Genellikle, bu oyun alanları tenffüs saatlerinde kullanılır. En büyük risk, tüm öğrencilerin aynı alanı kısıtlı bir zaman içinde aynı anda kullanmak istemeleridir. Ayrıca, tam gün eğitim yapılan okullarda, öğlen yemek saatlerinde yemekhaneler de öğrenci güvenliği açısından risk oluşturmaktadır. İlköğretim kurumları yönetmeliğinin 71. maddesinde öğretmenlerin, okul idaresince kendilerine gösterilen yerlerde nöbet tutmaları gerektiği düzenlenmektedir. İlgili alandaki nöbetçi öğretmen, öğrencilerin dinlenme saatlerinde orada bulunmalı, herhangi bir riskli durum olmaması için gerekli tedbirleri almalı ve bir kaza anında derhal müdahale etmelidir.

Anasınıfında okuyan öğrencilerin oyun alanları, yaşı daha büyük olan diğer öğrencilerden ayrı olmalıdır. Ayrıca eğer kapılar kilitleniyorsa, acil durumlarda küçük öğrencilerin okulda kapana kısılmamaları için, okulu ya da en azından o bölümü çevreleyen duvarların yüksekliğinin en fazla 80 santimetre olması gerekir (NCDPI, 1998, 14).

Özellikle anaokullarında ve bünyesinde anasınıfı bulunan ilköğretim okullarında, öğrencilerin oyun alanlarından bir bölümünde doğrudan beton zemin yerine değişik materyallerden yapılmaktadır. Bu materyaller, öğrencinin yapacağı etkinliğe ya da oynayacağı oyuna göre değişiklik gösterebilir. Ancak bu materyaller seçilirken

oldukça dikkat edilmesi gerekebilir. Keskin kenarlı, pütürlü yüzeyi olan veya tehlikeli çıkıntıları olan materyaller öğrencilerin yaralanmasına sebep olabilir (NCDPI, 1998, 14). Frost tarafından yapılan bir araştırmada ise, bu zemin materyallerinde bulunması gereken özellikler şu şekilde sıralanmıştır: (1) Her türlü olası hava durumunda, daima yeterli koruma sağlamalıdır. (2) Normalden fazla bakım ve tamir gerektirmeden, kullanım ömrü boyunca yeterli koruma sağlamaya devam etmelidir. (3) Kullanım ömrü boyunca herhangi bir riskli veya tehlikeli bir durum ortaya çıkarmamalıdır (1996, 1). Yine aynı araştırmacıya göre böyle durumlarda kullanılacak materyaller sınıflandırılmış, bunlardan hiçbirisine en iyi denilemeyeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, bu materyaller seçilirken, çevre, öğrenciler ve yapılacak etkinlikler göz önünde bulundurulmalıdır (Frost, 1996, 9).

2.2.3. Spor Salonu

Öğrencilerin zihinsel olduğu kadar fiziksel gelişimleri de oldukça önemlidir. Öğrencilerin, sporu sevmesi ve kendilerine uygun spor aktivitelerini yapabilmesi için her sınıfta Beden Eğitimi dersi konulmuştur. Bu ders ile öğrenci, hem oyun ihtiyacını karşılayabilmeli, hem de fiziksel gelişimine destek olmalıdır. Ancak, spor aktiviteleri sırasında da, çeşitli kazaların oluşma ihtimali bir hayli yüksektir. Bu riskler, öğrenci spor yaparken kazara oluşabileceği gibi, yanlış ve ters hareketlerin bilinçsizce yapılmasıyla da ortaya çıkabilir. Bu durumların önlenmesi için, öğrencilerin ders öğretmeni tarafından bilgilendirilmesi ve sürekli takip edilmesi gereklidir.

2.3. Temizlik ve Sağlık

Eğitim ve öğretimin sağlıklı yapılabilmesi için gerekli bir diğer şart ise okulun temizliği ve havalandırılmasıdır. Başaran (2000, 211) temizliğin üç zaman diliminde yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Çok sık kullanılan ve çabucak kirlenen tuvalet, lavabo, sınıf zeminleri v.b. yerlerin günlük, bu alanların detaylı temizliklerinin ise haftalık olarak yapılması gerekir. Tavan, pencereler ve duvarlar gibi emek isteyen işlerin ise dönemlik olarak yapılması uygundur. Okulda bazı anlarda gün içinde temizlik ihtiyacı ortaya çıkar (paspas yapılması, dökülen bir sıvının temizlenmesi vb.). Böyle durumlarda temizlenen bölüm kayma ve düşmelere karşı koruma altına alınmalıdır (Barhan, 2001, 24). Ancak, temizlik yapılırken dikkat edilmesi gereken konulardan birisi de, temizlik için kullanılan kimyasal maddelerin niteliğidir.

Elbette, oluşan kirleri çıkarmak ve dezenfekte etmek için çeşitli kimyasallar kullanılmalıdır. Ancak bu kimyasal maddelerin, öğrencilerin sağlığını tehdit etmemesi gerekir. Amerika’da yapılan bir araştırmada, hemen her türlü temizlik ihtiyacı için daha az toksik madde içeren ancak aynı derecede etkili maddelerin rahatlıkla her yerde bulunabileceği, bu malzemeler satın alırken üzerinde “daha az uçucu bileşik” (low-VOC) ibaresi bulunanların tercih edilmesi gerektiği belirtilmiştir (Culver ve diğ., 2002, 2).

Havalandırma ise, kapalı bir ortamın sıcaklık, nem, temizlik ve hava hareketini insan sağlığı ve konforuna en uygun seviyelerde tutmak üzere havanın şartlandırılmasıdır (MEB, 2006, 19). Sınıfların eğitim ve öğretime hazır olabilmesi için dinlenme aralarında havalandırılarak, bir sonraki derse hazırlanması gerekir.

Yeteri kadar havalandırılmayan ortamlarda baş ağrısı, göz kuruması, bulantı, baş dönmesi ve halsizlik gibi çeşitli sağlık problemleri ortaya çıkabilir. Bu çeşit belirtilere “hasta bina sendromu” adı verilir (Culver ve diğ., 2002, 1). Öğrencilerin bu gibi durumlara maruz kalması, hem eğitim – öğretimi, hem de öğrencinin ve öğretmenin yaşam kalitesini olumsuz şekilde etkileyecektir.

Amerika’da Michigan Eyaletinin anaokulundan 2. sınıfa kadar olan müfredatında, öğrencilerin sağlık, beslenme ve güvenlikleri için özel bir bölüm ayrılmıştır. Müfredatta bu konunun amacının, çocukların vücutlarının değerlerini öğrenmesi ve kendilerini sağlıklı ve güvende tutmaları olarak belirtilmiştir. Bu amaçların gelecekte çocuklara iyi sağlık alışkanlıkları kazandırması ve hayat boyu üretkenliğin temelini atması hedeflenmektedir (MSBE, 1992, 95–99).

Eğitim ortamlarının su veya yoğun neme 48 saatten fazla süreyle maruz kalması durumunda binalarda küf oluşabilir. Birçok okulda su ile ilgili hasarlar meydana gelir. Bunların başlıca sebepleri, su tesisatı veya çatı hasarı, seller, kanalizasyon arızası, yağmursuyu giderleri veya çevre sulamasıdır. Islak veya nemli binalar küf veya diğer biyolojik zararlı canlıların üremesine imkan sağlarlar. Bu küf veya diğer canlılar ise insanların, özellikle de çocukların sağlığı için risk teşkil ederler. Bu durumda eğer su temiz su ise, acilen duvarlar ve mobilyalar kurutulmalıdır. Eğer su kirli ise, bir uzmandan yardım alınarak öncelikle dezenfekte işlemi yapılmalıdır (NCEF, 2002, 1–4).

2.4. Kazalar ve İlkyardım

Bir kaza ya da hayatı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da kazazedenin durumunun kötüleşmesini önlemek için, ilaç kullanılmadan yapılan uygulamalara ilkyardım denir. Özellikle okullar gibi risk faktörlerinin çok olduğu alanlarda ilkyardım bilen insanların bulunması gerekir. Ayrıca öğrencilerde ilkyardım teknikleri hakkında bilgi sahibi olmalıdır. İlköğretim programında belirtildiği üzere, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda haftada 1 ders saati olmak üzere “Trafik Güvenliği” dersi zorunludur. Bu dersin içeriğinde hem öğrencilerin trafik bilinci geliştirilmiş, hem de, acil durumlarda neler yapmaları gerektiği anlatılmıştır. 2006 – 2007 Eğitim öğretim yılında bu ders, “Trafik ve İlkyardım Bilgisi” adı ile okutulmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Kızılay Derneği arasında 15 Aralık 2003 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü gereği İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından “Güvenli Davranış ve İlkyardım Eğitimi” projesi uygulanmaya başlamıştır. Projenin amacı, 6–14 yaş grubundaki İlköğretim okulu öğrencilerini; öğretmenleri, velileri, servis şoförlerini ve okul çalışanlarını Güvenli Davranışlar ve İlkyardım konusunda bilinçlendirmek ve bu konuda uygulamalı eğitim vermektir (MEB, [2007a]).

Sağlık bakanlığı tarafından yayınlanan ilkyardım yönetmeliğinin 16. maddesine göre, her işyeri çalışan her 20 personel için ilkyardım bilen bir personel bulundurmaya zorundadır (Resmi Gazete, 2002). Her bir ilköğretim okulu da bir kurum olduğuna göre, bu kurumlarda da ilkyardım bilen bir personel bulunmalıdır. Ancak bununla ilgili Milli Eğitim Bakanlığı henüz bir yönetmelik yayınlamamıştır.

İlkyarımda bulunma görevini üstlenen personelin etkililiğini, aldığı eğitimini yanında, kaza anında gerekli olacak ilkyardım malzemelerinin yeterliliği de etkileyecektir. Okullarda bu tür malzemeler genellikle ilkyardım dolaplarında bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı 1 Ağustos 2000 tarihinde yayımladığı “Zorunlu Standart Tebliği” ile okullarda ilkyardım çantası ve ilkyardım dolabı bulundurma zorunluluğu getirmiş, ancak 16 Şubat 2006 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan “Mecburi Standardın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ” ile bu zorunluluğu kaldırmıştır. Yeni tebliğe göre isteyen okullar yine ilkyardım çantası bulundurabilecek, ancak, öğrencilerin sağlığı ile ilgili herhangi bir sağlık sorunu ile karşılaşılması halinde en yakın sağlık kuruluşundan destek alınacak, böylece ciddi

bir sağlık sorununda yanlış müdahalelerin önüne geçilebilecektir. Yeni tebliğ Milli Eğitim Bakanlığı'nın her okulda ilkyardı m bilen bir eleman olmadığını kabul ettiği anlamına da gelebilir.

2.5. Yangın

Okulda, ğrenci güvenliğini tehdit eden durumlardan birisi de, kuşkusuz yangınlardır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından MEGEP kapsamında hazırlanan İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı başlıklı modülde yangının oluşma nedenleri şu şekilde sıralanmıştır (2006):

1. Korunma önlemlerinin alınmaması
2. Bilgisizlik
3. İhmal
4. Kazalar
5. Sabotaj
6. Sıçrama
7. Doğa olayları

Elbette, bu nedenlerden bazıları önlenebilir risklerdir. Yangından korunmanın en iyi yolu yangına hiç maruz kalmamaktır. Ancak başta öğrenciler olmak üzere, okulda bulunan herkes bir yangın durumunda ne yapması gerektiğini iyi bilmelidir. Bunun içinde okulun bir kaçış planı bulunması, ayrıca öğretmenlerin ve okuldaki diğer yetişkinlerin de, bir yangın durumunda öğrencilere nasıl ve ne şekilde yardım edeceğini bilmeleri gerekir.

2.5.1. Yangın Alarmı

Her okul, öğrencilerin acil durumda en kısa zamanda bina dışına çıkmasında kullanılmak üzere, uygun bir erken uyarı sistemine sahip olması gerekir (Barhan, 2001, 21). Bu alarm elektrikli, elektromekanik ya da tamamen mekanik olabilir. Bu alarmın kullanımında iki önemli özellik vardır. Öncelikle alarm okuldaki herkes tarafından kolaylıkla alıştırılabilmelidir. Ayrıca bu alarmın sesi, yine okulun her tarafından net bir şekilde işitilebilmelidir.

2.5.2. Binanın Boşaltılması ve Tatbikat

Olası bir yangın tehlikesi altında okul binasının boşaltılma hızı ile can ve mal kaybı ters orantılıdır (Barhan, 2001, 22). Okulun hızlı bir şekilde boşaltılabilmesi için, öncelikle okulda bulunan herkesin olası kaçış yollarını bilmesi gerekir. Bunu sağlayabilmek için öğrenciler hem eğitilmeli, hem de düzenli tatbikatlarla uygulama yapılmalıdır. Öğrencilere sınıf, yemekhane, laboratuvar gibi okulun tüm alanları hakkında ayrıntılı kaçış prosedürleri anlatılmalıdır (Brunner, Lewis, 2004, 65). Yapılacak tatbikatlar sadece teneffüs veya boş zamanlarda değil, okulda öğrenci bulunan herhangi bir zamanda yapılmalıdır. Ayrıca yangın sırasında öğrencilerin kaçışlarını kolaylaştıracak yönlendirme işaretlerinin bulunması, kaçış yollarının iyi aydınlatılmış olması ve kaçış yollarının kaç kişi tarafından kullanılabilmesinin hesaplanması da gerekir. Yine acil durumlarda sınıftan çıkmayı kolaylaştırmak için, sınıf kapılarının dışarıya açılması büyük önem arz etmektedir.

2.6. Ulaşım ve Okul Gezileri

Okul güvenliği, çocuğun ya da diğer okul personelinin okula gitmek amacıyla evinden ayrılması anından başlayarak tekrar evine gelinceye kadar geçen tüm aşamaları içerir (Işık, 2004, 157). Öğrencilerin okula geliş – gidişleri en fazla tehlike arz eden konuların başında gelmektedir. Öğrencilerin bir kısmı okula ulaşımında kendi imkanlarını kullanırken, bir kısmı da okul idaresi tarafından belirlenmiş servis araçlarını kullanmaktadır. Okula kendi imkanları ile gelen öğrencilerin güvenliği velilerin sorumlulukları içindedir. Ancak okula servisle gelen öğrenciler üzerinde okulun sorumlulukları MEB Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

İlköğretim okulları doğası gereği öğrencilerinin büyük kısmını yakın çevresinden almaktadır. Bu durumda okula yürüyerek gelip giden öğrenci sayısının fazla olmasına sebep olmaktadır. En azından okulların hemen önlerinde bulunan yollarda önlem alınması, özellikle okula giriş çıkış saatlerinde öğrencilerin güvenliği için oldukça önemlidir. Ankara’da okul sağlığı üzerine yapılan bir araştırmada, araştırmaya konu olan okulların hiçbirinde okul çıkışlarında yaya trafiğini düzenleyen hiçbir sistemin olmadığı saptanmıştır (Temel ve diğ., 2006, 5). Bu konu sadece Milli Eğitim Bakanlığı’nı değil, İçişleri Bakanlığı’nı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nı ve ilgili belediyeyi de ilgilendirmektedir.

Eğitim çoğu zaman okul sınırları ile sınırlı kalsa da, öğrencilerin bazı konuları yerinde inceleyerek veya gözlemleyerek öğrenmesi sağlanabilir. Bunun sağlanması için öğrencilerin gruplar halinde ilgili yere götürölmesi gerekir. Yaparak – yaşıyarak öğrenme olarak da adlandırılabilcek bu tür eğitimlerde güvenlik oldukça önemli bir unsurdur. Öncelikle, ilgili yere gidiş – gelişı sağlayacak araçların güvenliği ön plandadır. MEB tarafından bu araçların sahip olması gereken belgeler belirlenmiştir. Bunun dışında, il veya ulusal çaptaki geziler için Kaymakamlıktan, yurtdışına yapılacak okul gezileri içinde Valilikten izin almak gerekmektedir.

Ayrıca, okul gezilerinde öğrenci velilerinden izin alınmalı, onlara hangi öğretmen ve idarecilerin geziye katılacağı, nerelere gidileceği, eğer konaklama yapılacaksa nerelerde konaklanacağı bildirilmelidir.

Okul dışı eğitim, okul gezileri ile sınırlı değildir. Yapılan çalışmalar çeşitlendikçe alınacak güvenlik önlemlerinin de artması gerekir (Barhan, 2001, 19). Eğer okul sınırları dışında bulunan spor salonu, bahçe ve benzeri alanlar kullanılıyorsa, bu alanlardaki güvenlik önlemleri de göz ardı edilmemelidir.

2.7. Sigorta

Okullarda her türlü önlemin alınmasına rağmen her zaman bir kaza oluşma riski söz konusudur. Bu gibi riskli durumlarda öğrencilere bireysel kaza sigortası yaptırmak oldukça önemli olabilir. Ancak Türkiye’de bu konuda herhangi bir mecburiyet söz konusu değildir. Buna karşın Türkiye’deki bazı özel ilköğretim okullarında öğrencilere bireysel kaza sigortası yaptırılmaktadır.

Öğrenciler sadece okulda buldukları zamanda risk altında değildirler. Hem günlük okula geliş – gidişlerinde hem de okulların yapmış olduğu eğitim gezilerinde de kaza riski bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ilgili gezi yönetmeliğine göre her öğrencinin zorunlu koltuk ferdi kaza sigortası olması gerektiği belirtilmiştir. Ancak bu sigorta yalnızca öğrenciler aracın içerisinde bir kazaya maruz kaldıklarında geçerlidir. Öğrenciler gezi için gittikleri yerlerde de çeşitli kazalara maruz kalabilirler. Bu durumda öğrencilerin seyahat sigortası yaptırmaları gereklidir. Ancak düzenlemeye göre yalnızca yurtdışı gezilerinde böyle bir zorunluluk vardır.

1995 yılında İngiltere’de hazırlanan bir yasaya göre okul dışı eğitim etkinliklerinde yaptırılacak bir sigorta poliçesinde olması gerekenler şu şekilde sıralanmıştır: Yetkili

birimlerin kusurlarından kaynaklanan yükümlülükler, geziye katılanların karşılaşılabilecekleri kazalar, ilaç, ulaşım ve yolcu sorumluluğu, yüksek riskli aktiviteler, kişisel ya da kiralanmış eşyalar, acil durumlarda başvurulabilecek ulaşım ve konaklama bedelleri, her tür gecikme ve iptallere karşı tazminat, bagaj kayıplarına ve etkilenmelerine karşı tazminat, konu ile ilgili alınan yasal yardım bedellerinin karşılanması (Barhan, 2001, 25).

2.8. Şiddet ve Okul Güvenliği Teorileri

Günümüz toplumlarında şiddet içeren davranışların sıklığı giderek artmaktadır. Artan bu şiddet aynı zamanda okul ve öğrenci güvenliğini de tehdit etmeye başlamıştır. Özmen'e göre (2006, 2) okulun genel iklimi, öğrencilerin şiddet içeren davranışta bulunma ve zorbalık sergilemeleri üzerinde etkili olmaktadır. Bunun yanında okul güvenliğinin ve okuldaki görevlilerin şiddet karşısındaki tutum ve davranışlarının da öğrencilerin bu davranışları sergilemelerinde etkili olduğu bildirilmektedir.

Okul ortamının ve sınıf içi etmenlerin öğrencilerin şiddet davranışları üzerinde önemli bir etkisi vardır. Öğretmenlerin kendi öğrencilerini tanımaları ve onların davranış özelliklerini bilmeleri şiddet içerikli davranışların ortaya çıkmadan önlenmesinde etkili olmaktadır. Okul güvenliğini açıklamaya yönelik çalışmalarda üç teori ön plana çıkmaktadır (Işık, 2004, 155). Bu teorilerin her biri okul güvenliğine ilişkin farklı açıklamalar getirmektedir. Okul ve öğrenci güvenliğiyle ilgili yapılan çalışmalarda bu teorilerin göz önünde bulundurulması gerekir.

2.8.1. Sosyal Kontrol Teorisi

Sosyal kontrol teorisine göre, okullardaki şiddet olaylarının temelinde toplumsal ve kültürel etkililiğin zayıflığı yatmaktadır. Özellikle de toplumsal değerlerin aile ve okul gibi kurumlarca çocuklara yeterince aktarılamaması söz konusudur. Bu değerlerin çocuklara yeterince aktarılamaması okuldaki şiddet olaylarının en önemli nedenlerinden biridir. Kontrol teorisine göre güvenli okul ancak (Welsh, Grene, Jenkins, 1999, 77 – 78; Welsh, 2001, 917);

1. Geleneksel amaçlara bağlılık,
2. Diğer kimselerin beklentilerine ve fikirlerine bağlılık,
3. Toplumsal etkinliklere katılım,

4. Toplumsal normlara inanma koşullarının sağlanmasıyla gerçekleşebilir.

Geleneksel değerlerden uzaklaşma durumunda bireylerin davranışlarını kontrol edecek araçlar olarak yasalar ve kişilerin bireysel tercihlerine ilişkin alternatif söz konusudur. Geleneksel değerlerce desteklenmemesi durumunda yasalar ve bireysel tercihler her zaman insanı istenene ya da olması gerekene yönlendirmeye ve ulaştırmaya yeterli olamamaktadır (Işık, 2004, 155 – 156).

Bu teoriye göre okul, toplumsal kontrolü sağlamaya yönelik en önemli araçtır. Yetenekleri açısından yetersiz olan öğrenci okulda başarısız olabilir ve bu başarısızlık da çocuğun okula karşı yabancılaşmasına neden olabilir. Ayrıca eğitimin amaçlarını gerçekçi bulmadığı için kendini okula adamayabilir (Welsh, Greene ve Jenkins, 1999, 77 – 78). Bu yüzden okullarda öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaracak etkinliklere önem verilmelidir.

2.8.2. Okul İklimi Teorisi

Okul iklimi teorisi okulun sağlıklı ve açık bir iklime sahip olmasıyla okulun güvenliği arasında doğru bir ilişki olduğunu kabul eder. Okul ne kadar sağlıklı ve açık bir iklime sahipse o derece güvenli bir okuldur. Okulda olumsuz bir iklimin varlığı söz konusu ise, bu okulun güvenliği de o derecede zayıf olacaktır (Işık, 2004, 155 - 156).

Bir okulu diğer okullardan ayırt eden ve okulda çalışanların davranışlarını etkileyen iç özellikler dizisi örgütsel iklim olarak adlandırılmaktadır. Örgütsel iklim bir sosyal sistemin örgütsel ve bireysel boyutlarını dengelemeye çalışan grubun (öğretmen, öğrenci ve yönetici) oluşturduğu bir sonuçtur (Aydın, 2000, 118).

Kabul edilebilir öğrenci davranışlarını belirleyen en önemli unsur okul iklimidir (Welsh, 2001, 919). Çocukların çeşitli suçlara ilişkin davranışlarının en önemli sebepleri, okulla ilgili olanlarıdır. Öğrencilerin düşük başarı performansları ve düşük başarı beklentileri suça ilişkin davranışların en önemli sebebidir (Verdugo, 1999, 169).

Sergiovanni (1991, 221'den aktaran Işık, 2004, 156)'ye göre okul iklimini belirlemeye yarayan genel olarak kabul gören yedi gösterge şöyle listelenmiştir:

1. Kuralları uygulama da tutarlık,
2. Sorumluluk alma,

3. Standartlar,
4. Ödüller,
5. Örgütsel açıklık,
6. Destek ve dostça ilişkiler,
7. Liderlik.

Sağlıksız örgütsel iklimin özellikleri ise Welsh (2000, 171) tarafından aşağıdaki gibi listelenmiştir:

1. Düşük düzeyde yenilikler,
2. Yetersiz iş doyumunu
3. Yabancılaşma,
4. Yaratıcılığın yokluğu,
5. İçinde bulunulan durumdan memnun olma ya da memnun görünme, daha iyiyi aramama,
6. Birbirinin kopyası olan davranışların çokluğu,
7. Çalışanların kaygı düzeyinin yüksekliği.

Bu teorik çerçeveye göre okulun ancak olumlu bir iklime sahip olma durumu güvenlik için gereklidir. Bir başka deyişle, iklimi olumsuz olan okullar güvenlikten yoksun okullardır (Işık, 2004, 156).

2.8.3. Toplumsal Çözülme Teorisi

Toplumsal çözülme teorisine göre okul toplumun aynasıdır. Okulu içinde bulunduğu toplumdan farklı düşünmek uygun bir yaklaşım değildir. Toplumsal çözülme teorisine göre, eğer okulların daha güvenli yerler olmaları isteniyorsa, önce toplum ve aile güvenli olmalıdır. Çünkü okul güvenliği eşittir toplum güvenliği artı aile güvenliğidir. Okuldaki suç ve şiddet olayları okulun içinde bulunduğu çevrenin bir yansımasıdır (Verdugo, 1999, 272'den aktaran Işık, 2004, 157).

Bu teoriye göre okul güvenliği, okulun içinde bulunduğu toplumun güvenliğinden bağımsız olarak ele alınamayacağı varsayımına dayanmaktadır. Okul, içinde bulunduğu toplumun bir parçasıdır. Toplumda görülen her türlü olumsuzluk, okulu

da aynı şekilde etkileyecektir. Suç oranı yüksek olan bir toplumda, okuldaki suç oranı da aynı şekilde yüksek olacaktır.

Okulun güvenli bir yer yapılabilmesi için toplumun ve ailenin güvenli yapılması ön koşuldur. Öğrenci ancak zamanının çok küçük bir kısmını okulda geçirmektedir. Aile ve arkadaş çevresinden edinmiş olduğu yaşantılar ve deneyimler öğrencinin okuldaki yaşantısına etki edecektir. Bu yüzden okulun çevresindeki olaylar, yüksek oranlarda okula yansiyacaktır. İşte toplumsal çözülme teorisi toplumda var olan aksaklıkların ya da çözümlerin okula aynı şekilde yansiyacağı görüşünü temel alan bir teoridir. Sonuç olarak bu teoriye göre okulun güvenliği, okulun içinde yer aldığı toplumun (community) güvenliğinden bağımsız olarak ele alınamaz (Işık, 2004, 157).

2.9. Okul Yöneticisinin Okul ve Öğrenci Güvenliği Konusundaki Görevleri

Okul yöneticisi, okul güvenliği açısından merkezi bir rol oynamaktadır. Okul yöneticisi günlük politikaların uygulanmasından ve denetlenmesinden sorumlu ilk kişidir. Daha önemlisi, yönetici öğrencilerin kurallara uymasını sağlayacak ve onları denetleyecek personelin çalışmalarından sorumludur. Aynı zamanda, güvenlikle ilgili konularda Öğrencilerle, velilerle ve toplumla iletişimi sağlamak görevi de büyük ölçüde yöneticiye düşmektedir. Yöneticiye teknik olanaklardan yararlanarak her türlü güvenlik önlemini almanın yanında, bütün öğrencilerin öğrenebileceği, çalışabileceği ve birlikte yaşayabileceği şeklindeki bir vizyonun okula yerleştirilebilmesi için uygun bir iklimin oluşturulmasında da çok önemli görevler düşmektedir (Dönmez, 2001, 67–68).

Öğrencilerin kendilerinden, diğer öğrencilerden ya da çevreden kaynaklanan şiddet, saldırganlık, alkol, uyuşturucu, cinsel taciz gibi istenmeyen davranışlara karşı korunmaları, trafik, yangın, sel, deprem gibi olaylara karşı can güvenliklerinin en üst düzeyde sağlanması okulun ve dolayısıyla okul yöneticilerinin en önemli görevlerinden biridir. Kuşkusuz okul güvenliği açısından bakıldığında, öncelikli olarak korunmaya muhtaç olanlar öğrenciler olmakla birlikte, yaşanan olaylar yöneticilerin, öğretmenlerin ve diğer işgörenlerin de yeterince güvende olmadıklarını göstermektedir (Dönmez, 2002, 64). Okul içinde ve okul çevresinde öğrenciye yönelik şiddetin önlenmesi ve öğrencilerin güvenliğinin sağlanması, öğrenci ile ilgili tüm bireylerin işbirliği içerisinde çalışmaları gerekmektedir (Özmen, 2006, 4).

Öğrenci güvenliği, ailelerin ve toplumun olduğu kadar, okulun etkinliğini arttırmak için çalışan okul yöneticilerinin de öncelikleri arasındadır (Gastic, 2005, 1).

Okulda şiddetin önlenmesi ve olumlu okul ortamı oluşturmak amacıyla Cornell (2007, 4 – 6), okulla ilgili bireylerin görev alacakları ve okul yönetimleri tarafından desteklenen bir çalışma grubunun oluşturulmasını, bu grup ya da grupların şiddet karşısı bazı kuralları belirlemesini ve bu kuralları uygulamaya koymasını ayrıca bu kuralların uygulanmasını izlenmesini, bu grupların güvenlik güçleri ile de koordineli bir biçimde çalışmalarını, okulda bulunan psikolojik danışmanların ve diğer öğretmenlerin psikolojik sağlık yönünden risk oluşturan öğrencilerle özel çalışmalar içerisinde olmalarının gerektiğini ifade etmektedir.

Herhangi bir kuruluştta iyi ve etkili iletişimin hayati rolü vardır. Güvenlik sorunları hiyerarşik olarak iyi işleyen bir iletişim zinciri gerektirir. Kişiler herhangi bir sağlık ve güvenlik sorununu en yakın üstüne bildirmekle görevlidir. Yöneticiler ise, iş arkadaşlarına güvenlik konusunda bilgi vermekle yükümlüdürler (Ayas ve diğ., 1997, 2). Yöneticiler bu yükümlülüklerini yerine getirmek için her türlü iletişim yöntemini yazılı olarak ifade etmeli, bunları birlikte çalıştığı personeli aile paylaşmalıdır. Ancak bu sayede, güvenlikle ilgili bir problem olduğunda çözümün hızlı bir şekilde üretilmesi sağlanabilir.

Okul ortamını başarılı bir şekilde yönetmek gerekli bir eğitim yatırıdır. Araştırmalar okul ortamının kalitesi ile eğitim performansı arasında açık bir ilgi olduğunu göstermektedir (Berry, 2002, 1):

1. Bina yönetim sistemleri okul ortamının kalitesinde belirleyicidir.
2. Okul ortamının kalitesi, öğrencilerin, öğretmenlerin ve diğer çalışanların tutumlarını şekillendirir.
3. Bu tutumlar, öğretme ve öğrenme davranışlarını etkiler.
4. Eğitim performansı, bireylerin ve toplumun bir bütün olarak gelecekteki durumlarında belirleyicidir.

Ayrıntılı şiddet önleme ve çözüm bulma planları bulunan ve bu planları tasarlayan ve uygulayan takımların bulunduğu okullarda şu pozitif sonuçlar rapor edilmiştir (Dwyer, Osher, 2000, 2):

1. Akademik başarı artmıştır.

2. Disiplin cezası ile okuldan atılma ve uzaklaştırma azalmıştır.
3. Öğrenme için daha etkili olan okul iklimi gelişmiştir.
4. Çalışanların moralleri artmıştır.
5. İnsan ve maddi kaynaklar daha etkili kullanılmaya başlamıştır.
6. Güvenlik artmıştır.

2.10. Türkiye’de Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması İle İlgili Mevzuat

Okullar eğitim ve öğretim işlerinde Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlıdır. Ancak Türkiye’de binalar ve binaların güvenlikleri hakkında diğer bakanlıklarında çıkarmış olduğu yönetmelikler mevcuttur. Bu yönetmelikler Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer. Bu sebepten her okulun uyması gereken çeşitli kanun, yönetmelik ve genelgeler mevcuttur.

2.10.1. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

Yönetmeliğin 139. maddesi İlköğretim okullarında öğrenci sağlığını ve güvenliğini düzenlemektedir (Resmi Gazete, 2003a). Buna göre ilköğretim kurumlarında öğrenci sağlığı ve güvenlik hizmetleri, aşağıdaki esaslara göre yürütülür:

- a) Öğrencilere okul ve çevresinde sağlıklı, güvenli bir eğitim-öğretim ortamı sağlanması esastır.
- b) Öğrencilerin sağlık muayeneleri ve gerekli aşıları, periyodik olarak yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yapılır.
- c) Gündüzlü ve sosyal güvencesi olmayan öğrencilerin sağlık ocağı veya sağlık eğitim merkezlerine sevkleri yapılır. Ekonomik durumu yetersiz olanların ilâç giderlerinin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından karşılanması sağlanır.
- d) Okulun temizlik ve düzeninin sağlanması, derslik, laboratuvar, işlik, yemekhane, yatakhane gibi yerlerde ısı, ışık ve havalandırmanın sağlık şartlarına uygun olması, öğrencilerin kılık-kıyafetlerinin sağlıklı ve düzenli olması için gerekli önlemler alınır.
- e) Öğrencilerin sağlıklı beslenebilmeleri için kullanılacak sofraya gereği, masalar ve diğer araçlar sağlık koşullarına uygun olarak bulundurulur. Mutfak veya yemek odası

bulunmayan okullarda sınıflar, temizlik ve bakımı yapılmak koşuluyla bu amaç için kullanılabilir.

f) Okulda, ilk yardım dolabı ile ilk yardım çantası ve bunlara ait araç ve malzeme bulundurulur. Dolapta doktor reçetesi ile alınmayan ve doktor tavsiyesine göre kullanılması gereken ilaçlar bulundurulamaz ve öğrencilere kullandırılmaz.

2.10.2. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Bu Yönetmeliğin amacı; kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişilerce kullanılan her türlü yapı, bina, tesis ve işletmelerin, tasarımı, yapımı, işletimi, bakımı ve kullanımı aşamalarında, herhangi bir şekilde çıkan yangının, can ve mal kaybını en aza indirerek söndürülmesini sağlayacak yangın öncesinde ve sırasında alınacak tedbirler ile organizasyon, eğitim ve denetimi sağlamaktır. Bu Yönetmelik; Türkiye genelinde her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini, yangının ısı, duman, zehirleyici gaz, boğucu gaz ve panik nedeni ile oluşan can güvenliğine yönelik tehlikeleri en aza indirmek için gerekli olan tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim esaslarını kapsar (Resmi Gazete, 2002).

2.10.3. Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik

Bu Yönetmeliğin amacı; 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanununun 2. maddesine göre tespit ve ilan olunan deprem bölgelerinde yeniden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek resmi ve özel tüm binaların ve bina türü yapıların tamamının veya bölümlerinin depreme dayanıklı tasarımı ve yapımı ile mevcut binaların deprem öncesi veya sonrasında performanslarının değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi için gerekli kuralları ve minimum koşulları belirlemektir (Resmi Gazete, 2006).

2.10.4. Devlet Binaları İşletme, Bakım, Onarım Yönetmeliği

Bu yönetmelik, devlet binalarının ve müştemilatının mimari, yapım yönünden bakım ve onarımlarının yapılması ve bu binaların içinde veya dışında olup bina ile ilgili tesis ve donatımın işletme, koruyucu bakımları onarımları ve temizlik işlerinin yürütülmesini düzenler (Resmi Gazete, 1971).

2.10.5. Madde Bağımlılığı Genelgesi

Bu genelge, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan Madde Bağımlılığı ile Mücadele projesinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gerekli düzenlemeleri kapsamaktadır (MEB,1999).

2.10.6. Taşımali İlköğretim Yönetmeliği

Bu Yönetmeliğin amacı, ilköğretim okulu bulunmayan, çeşitli nedenlerle eğitim – öğretime kapalı, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilköğretim okullarındaki öğrencilerin, taşıma merkezi ilköğretim okullarına günü birlik taşınarak kaliteli bir eğitim – öğretim görmelerini sağlamaktır (Resmî Gazete, 2000).

2.10.7. Okul Sağlığı Faaliyetleri

Bu genelge öğrencilerin sağlık sorunlarının zamanında tespiti, tedaviye başlanması, okul-çevre koşullarının iyileştirilmesi ve koruyucu sağlık önlemlerinin alınması bakımından okul sağlığı ve sağlık eğitimi çalışmalarının başlatılması gerekliliği hakkında düzenlenmiştir (MEB, 2002).

2.10.8. Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği

Bu yönetmeliğin amacı; zorunlu eğitim kapsamındaki taşımali eğitim dışındaki okul öncesi ve diğer öğrenci taşıma hizmetlerini düzenli ve güvenli hale getirmek, bu amaçla taşıma yapacak gerçek ve tüzel kişilerin yeterlilik ve çalışma şartlarını belirlemektir (Resmî Gazete, 2003b).

2.10.9. Okullarda Sivil Savunma Kolu Kurulması ve Çalışması İle İlgili Esaslar

Bu yönergenin amacı sivil savunma konularında; ilk, orta ve lise dengi okul öğrencilerini bilinçlendirmek, eğitmek amacı ile bu okullarda yapılacak çalışmaların plânlama, koordine ve yürütümünü sağlamak üzere kurulacak "Sivil Savunma Kollarının" faaliyetlerini düzenlemektir (Tebliğler Dergisi, 1989).

2.10.10. Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun

Bu Kanunun amacı, kişileri tütün ve tütün mamullerinin zararlarından, bunların alışkanlıklarını özendirici reklâm, tanıtım ve teşvik kampanyalarından koruyucu tertip ve tedbirler almaktır (Resmî Gazete, 1996).

2.10.11. Umuma Açık Yerler ve İçkili Yerler İle Resmî Veya Özel Öğretim Kurumları Arasındaki Uzaklıkların Belirlenmesine Dair Yönetmelik

Bu Yönetmeliğin amacı, umuma açık yerler ve içkili yerler ile öğretim kurumları arasındaki uzaklığın ölçülmesi ve kazanılmış haklarla ilgili esasları düzenlemektir (Resmî Gazete, 2004).

2.10.12. Uyuşturucu İle Mücadele

Bu genelge son zamanlarda artan uyuşturucu ve madde bağımlılığı ile ilgili okulların acilen alması gereken tedbirleri düzenlemektedir (MEB, 1995).

2.10.13. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği

Yönetmelikte, sosyal etkinliklerin bir parçası olarak okul gezilerinin nasıl yapılacağı tanımlanmıştır. Yönetmeliğin 21. maddesi okul gezilerinde uyulması gereken kuralları ve izlenmesi gereken prosedürü içermektedir. Ayrıca bir gezi planının hazırlanması gerektiği ve bu planın neler içereceği de belirlenmiştir (Resmi Gazete, 2005).

Elbette tüm bu yönetmelikler, okulun daha sağlıklı işlemlerini, öğrencilerin rahat ve güvenli bir şekilde eğitim – öğretimlerini sürdürmesi için hazırlanmıştır. Ancak bu yönetmeliklerin aksayan kısımları olabilir. Ya da, okullarda bu yönetmeliklerin hiç bahsetmediği değişik güvenlik ve sağlık problemleri olabilir. Bu çalışmanın amacı, varsa, bu aksayan yönleri ortaya çıkarmaktır.

3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Türkiye’de öğrenci ve okul güvenliği üzerine çok fazla çalışma ve araştırma yapılmamıştır. Yapılan taramada ilk çalışmanın 2001 yılında Barhan tarafından yapıldığı görülmüştür. Bunun dışında bazı araştırmacıların betimsel boyutta makaleleri ve öğrenci güvenliğinin alt boyutları hakkında bildirimlerine ulaşılmıştır.

Barhan tarafından 2001 yılında yapılan araştırma, Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki resmi ve özel ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerini kapsamaktadır. Araştırmanın amacı, ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerin öğrenci güvenliğine verdiği önemi ve okullarında gerçekleşme derecesini ölçmektir. Ayrıca önem derecesi ve gerçekleşme derecesi arasında öğretmenlerin çalıştıkları kurum açısından anlamlı bir fark olup olmadığını ölçmektir. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen ve yöneticiler okullarda öğrenci güvenliğinin önemi üzerinde hemfikirdir. Ancak yöneticiler ve öğretmenler çalıştıkları okulun türüne göre öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme oranı açısından farklı düşünmektedirler (Barhan, 2001, 68 -69).

Tam olarak öğrenci güvenliğini sağlamak ile ilgili olmasa da, Çelik tarafından yapılan araştırma “Eğitimde Acil Durum Yönetimi Modeli Önerisi” adını taşımaktadır. Amacı, Türkiye’de resmi olarak uygulanmayan, ancak uygulanması büyük önem arz eden, acil durumlarda okulların neler yapması gerektiğini belirleyen bir plan hazırlamaktır.

Modelinin uygunluğuna ilişkin görüşleri belirlemek amacıyla geliştirilen anket, model dikkate alınarak 72 maddelik, üç boyutlu bir ölçek olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Araştırmanın evreni Burdur ve Yalova ilindeki öğretmenler, okul, il-ilçe eğitim yöneticileri, il sivil savunma görevlileri, MEB merkez örgütü yöneticileri üniversitelerde eğitim yönetimi ve afet yönetimi alanındaki akademisyenler olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 1125 kişinin anketi değerlendirmeye alınmıştır.

Önerilen acil durum yönetimi merkez ve taşra örgütü “çok” düzeyde, Okul acil durum yönetimi yapısı “tamamen” düzeyinde uygulanabilir bulunmuştur. Acil durum yönetimi merkez, taşra ve okul örgütüne ilişkin görüşler göreve göre anlamlı derece farklılık göstermektedir (Çelik, 2006, iv).

Özmen tarafından Kars ilinde yapılan araştırmanın amacı ise okullarda öğrenciye yönelik şiddeti önlemeye ilişkin öğretmen ve yöneticilerin yaptığı çalışmaları ortaya koymaktır. Araştırma toplam 10 okulda çalışan 155 öğretmen üzerinde uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin şiddeti önlemeye yönelik bilinen uygulamaları gerçekleştirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin öğrenci aileleriyle iletişimlerinin yeterli düzeyde olmadığı anket maddelerine verilen cevaplardan anlaşılmaktadır. Bu iletişim eksikliğini giderici önlemlerin alınması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ailelerin okul yönetimine ve öğretmenlere yardımcı bir etmen olarak eğitim öğretim sürecine katılmasının önemli olduğu düşünülmektedir (Özmen, 2006, 9 – 10). Ayrıca bu araştırma bildiri olarak 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1. Şiddet ve Okul Sempozyumunda sunulmuştur.

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin öğrenci aileleriyle iletişimlerinin yeterli düzeyde olmadığı anket maddelerine verilen cevaplardan anlaşılmaktadır. Bu iletişim eksikliğini giderici önlemlerin alınması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ailelerin okul yönetimine ve öğretmenlere yardımcı bir etmen olarak eğitim öğretim sürecine katılmasının önemli olduğu araştırmacı tarafından vurgulanmaktadır.

Dönmez tarafından hazırlanan makale ise öğrenci ve okul güvenliği kavramının çerçevesini çizmek için hazırlanmış bir literatür çalışmasıdır (2001, 63 – 74). Makalede öğrenci güvenliğinin giderek artan bir sorun olduğu, güvenliği sağlamak için yalnızca fiziksel tedbirlerin yeterli olmayacağı, aynı zamanda okul kültürü ve ikliminin de öğrenci güvenliğini sağlamada gerekli olduğu vurgulanmıştır.

Bir diğer çalışma da, Işık tarafından yazılmış, okul güvenliğini tartışan ve özellikle okul güvenliğinin şiddet boyutunu inceleyen bir makaledir (2004). Makale daha çok okul güvenliği sorunlarının alt boyutlarını ortaya koymakta, ölçme standartları konusundaki bilgileri sistematik bir çerçeve içinde ifade etmektedir. Ayrıca okul güvenliğinin kapsamı da makalede tartışılmıştır.

Yurtdışında ise öğrenci güvenliği üzerine pek çok araştırma yapılmıştır. İncelenen ilk araştırma, Graves (2004, 96-97) tarafından yapılan öğretimsel liderlik araştırmasıdır. Okul yöneticileri ve müfettişlerin öğretimsel liderliğin alt boyutları konusundaki görüşlerinin karşılaştırıldığı çalışmada, her iki grup da, öğrenci güvenliğini çok yüksek oranda ilk sırada önemli olarak belirtmişlerdir.

Culver ve diğerleri (2002, 37 – 38) tarafından yapılan ve okulun iç çevresinin daha güvenli hale getirilmesi için kullanılacak maddelerin ve kullanım yöntemlerinin araştırıldığı çalışmada, temizlik esnasında kullanılacak maddelerin insan sağlığı üzerine etkileri araştırılmış, uygun olan maddeler ve yöntemler belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre, hava kalitesinin kullanılan dezenfektan maddenin içindeki uçucu miktarına bağlı olduğu, temizlik esnasında uyarıcı önlemlerle öğrencilerin uyarılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Welsh ve diğerleri (1999, 106 – 108) tarafından yapılan araştırma, okulun çevresindeki suç oranı, okul büyüklüğü, ve okul iklimi ile okuldaki şiddet arasındaki ilişkiyi ölçmeye çalışmaktadır. Araştırmanın en şaşırtıcı sonucu, okul çevresindeki suç oranı ile okuldaki güvelik arasında anlamlı bir ilişki olmamasıdır.

Pollack ve Sundermann (2001, 19 – 20) tarafından hazırlanmış bir makale ise, okullarda güvenlik için alınması gereken tedbirleri araştırmaktadır. Bu makaleye göre, okullar artan güvenlik problemlerini görmezden gelemezler. Bu sebepten dolayı, okulların bir kriz müdahale planına sahip olması şarttır. Ayrıca, okullar güvenlik problemlerini oluşmadan önleyecek stratejilere de sahip olmalıdır. Bu stratejiler arasında çatışma yönetimi, öfke kontrol eğitimi ve problem çözme becerileri sayılabilir.

4. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı ve geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi konuları yer almaktadır.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilköğretim okullarında görevli yönetici ve öğretmenlerin öğrenci güvenliğine verdiği önem ve okullarındaki öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın yürütülmesinde genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada yönetici ve öğretmenlerin görüşleri ortaya konduğu için betimsel bir çalışma niteliğindedir.

4.2. Evren

Araştırmanın evrenini İstanbul ili Büyükçekmece ilçesinde 2006 – 2007 eğitim öğretim yılında resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenler oluşturmaktadır.

Büyükçekmece ilçesinde toplam 74 ilköğretim okulu bulunmaktadır (MEB, Okullar Rehberi, 2006). Bu okullardan 62 tanesi resmi ilköğretim okulu, 12 tanesi ise özel ilköğretim okuludur. Bunlarla ilgili veriler Tablo -1 'de yer almaktadır.

Tablo 1: İstanbul İli Büyükçekmece İlçesinde Görev Yapan Resmi ve Özel İlköğretim Okulları Yönetici ve Öğretmen Sayıları

Okul Türü	Okul Sayısı	Yönetici	Öğretmen	Toplam
Resmi İlköğretim Okulu	62	177	1945	2122
Özel İlköğretim Okulu	12	38	419	457
Toplam	74	215	2364	2579

Sayılar İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'nün web sitesinde (<http://istanbul.meb.gov.tr>) bulunan verilerden düzenlenmiştir.

Tablo – 1’de görüldüğü gibi Büyükçekmece ilçesinde bulunan resmi ilköğretim okullarında toplam 177 yönetici ve 1945 öğretmen görev yapmaktadır. Yine aynı tablodaki verilere göre özel ilköğretim okullarında ise 38 yönetici ve 419 öğretmen görev yapmaktadır.

Araştırmacının zaman ve maddi kısıtlılıkları nedeniyle evrende bulunan tüm yönetici ve öğretmenlere gidilememiş, örneklem alınmıştır.

4.3. Örneklem

Örneklem büyüklüğü olarak ana kütle büyüklüğünün minimum %5’i alınmalıdır. Ancak örnekleme dahil edilen en az denek sayısı 30 olmalıdır (Arık, 1998, 251). Araştırmada hem resmi hem de özel okulların örnekleme eşit oranda temsil edilmelerini sağlamak için oranlanmış tabakalı örneklem alma yöntemine gidilmiştir. Ana kütlelerin tabakaları resmi ve özel ilköğretim okullarıdır. Arık’a (1998, 251) göre, örneklem grubu büyüdükçe, istatistiksel analizlerin farkları ortaya çıkabilme kuvveti de artmaktadır. Araştırmacı ana kütlelerin %40’ına ulaşmayı hedeflemiştir. Buna göre 62 adet resmi ilköğretim okulunun %40’ı olan 25 adet resmi ilköğretim okuluna ve 12 adet özel ilköğretim okulunun %40’ı olan 5 ilköğretim okuluna gitmiştir. Her bir tabakadan gidilecek okullar tesadüfî yöntemle belirlenmiş, gidilen her bir okulda da tüm öğretmen ve yöneticilere anket verilmiştir.

Tablo 2: Araştırmacı Tarafında Anket Uygulanan Okullar, Toplam Yönetici ve Öğretmen Sayısı ve Cevaplanan Anket Sayısı

Okul Türü	Okul Adı	Toplam Çalışan		Dönen Anket Sayısı	
		Yönetici	Öğretmen	Yönetici	Öğretmen
Resmi	Adem Çelik İlköğretim Okulu	3	36	3	26
Resmi	Altınyıldız İlköğretim Okulu	5	42	4	19
Resmi	Beylikdüzü İMKB İlköğretim Okulu	4	45	4	32
Resmi	Bizimkent İlköğretim Okulu	4	42	3	25
Resmi	Dr. Haydar Aslan İlköğretim Okulu	6	54	5	31
Resmi	Emine Seviye Divrik İlköğretim Okulu	2	20	2	18
Resmi	Erdoğanlar İlköğretim Okulu	2	26	2	15
Resmi	Esenyurt İlköğretim Okulu	4	44	3	29
Resmi	Esenyurt Merkez Mahallesi İ.Ö.O.	2	18	2	17

Tablo 2 – devam

Resmi	Esenyurt Osmangazi İlköğretim Okulu	2	42	1	16
Resmi	Fevzi Daniş İlköğretim Okulu	3	28	3	24
Resmi	Gürpınar Azime Yılmaz İlköğretim Okulu	3	54	3	24
Resmi	Haldun Taner İlköğretim Okulu	3	31	3	26
Resmi	Halime Bulduk İlköğretim Okulu	2	14	2	12
Resmi	İbrahim Özyaydınlı İlköğretim Okulu	3	52	3	41
Resmi	Kıraç İlköğretim Okulu	5	92	4	54
Resmi	Koç İlköğretim Okulu	3	36	1	12
Resmi	Kumburgaz İlköğretim Okulu	3	36	3	19
Resmi	Namık Kemal İlköğretim Okulu	2	41	2	26
Resmi	Nihat Delibalta İlköğretim Okulu	3	28	3	21
Resmi	Ömer Gültekin - Yavuz Selim İ.Ö.O.	5	46	4	33
Resmi	Örnek İlköğretim Okulu	5	41	3	33
Resmi	Rıfat Ilgaz İlköğretim Okulu	3	43	3	15
Resmi	Tepecik İlköğretim Okulu	2	26	1	13
Resmi	Yenikent İlköğretim Okulu	4	64	4	39
Özel	Özel Beykent Koleji	3	26	3	20
Özel	Özel Beylikdüzü Okyanus Koleji	4	20	4	17
Özel	Özel Beyfen Koleji	4	36	4	36
Özel	Özel Beylikdüzü Fatih İlköğretim Okulu	7	55	7	45
Özel	Özel Marmara Evleri İhlas İ.Ö.O.	4	35	4	29
TOPLAM					
Resmi	25 Okul	83	1001	71	620
Özel	5 Okul	22	172	22	147

Ancak, anket uygulanan okullarda dönen anket sayıları, okullardaki yönetici ve öğretmen sayıları kadar değildir. Tablo 2’de gidilen resmi ve özel ilköğretim okulları, bu okullarda görevli yönetici ve öğretmen sayıları ile dönen anket sayıları verilmiştir. Buna göre 71 adet resmi okul yöneticisi, 620 adet resmi okul öğretmeni, 22 adet özel okul yöneticisi ve 147 adet özel okul öğretmeni anketi yanıtlamıştır.

4.3.1. Yönetici ve Öğretmenlerin Tanımlayıcı Özelliklerine İlişkin Bulgular

Yönetici ve öğretmenlerin tanımlayıcı özelliklerine ilişkin bulgular Tablo – 3, Tablo – 4 ve Tablo – 5’de verilmiştir.

Tablo 3: Örneklem Grubunun Statülerine Göre Dağılımı

Personel Statüsü	Anket Sayısı	Yüzde (%)
Yönetici	93	10,8
Öğretmen	767	89,2
Toplam	860	100,0

Örneklem grubu statüleri baz alınarak incelendiğinde % 11'inin yönetici, % 89'unun ise öğretmen olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 3).

Tablo 4: Örneklem Grubunun Okul Türüne Göre Dağılımı

Okul Türü	Anket Sayısı	Yüzde (%)
Resmi	691	80,3
Özel	169	19,7
Toplam	860	100,0

Örneklem grubu okul türü baz alınarak incelendiğinde % 80'inin resmi, % 20'sinin ise özel okullarda görev yaptığı anlaşılmaktadır (Tablo 4).

Tablo 5: Örneklem Grubunun Statü ve Okul Türüne Göre Dağılımı

Statü ve Okul Türü	Anket Sayısı	Yüzde (%)
Resmi Okul Yönetici	71	8,3
Resmi Okul Öğretmen	620	72,1
Özel Okul Yönetici	22	2,6
Özel Okul Öğretmen	147	17,1
Toplam	860	100,0

Örneklem grubu statü ve okul türü değişkenleri bir arada (Tablo 5) incelendiğinde % 8'inin devlet okulunda yöneticilik, % 72'sinin devlet okulunda öğretmenlik, % 3'ünün özel okulda yöneticilik, % 17'sinin özel okulda öğretmenlik yaptığı anlaşılmaktadır.

4.4. Veri Toplama Aracı

Konu üzerine yapılan araştırma ve çalışmalar incelendiğinde benzer bir araştırmanın Barhan tarafından Ankara'da yapıldığı tespit edilmiştir. Kullanılan anket Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Planlaması Anabilim Dalı'nda görevli öğretim elemanları ve doktora öğrencilerinin yardımıyla Barhan tarafından geliştirilmiştir. Anketin yapı geçerliliği için faktör analizi yapılmış, her bir madde için faktör yük değerlerinin .51'in üzerinde olduğu anlaşılmıştır. Yine anketin alpha güvenirlik değerinin de .90 olduğu saptanmıştır. (Barhan, 2001, 34). Tüm bunlar anketin ilköğretim okullarında öğrenci güvenliğini ölçen geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Anketi oluşturan ve kendi araştırmasında kullanan Barhan'dan bu anketin kullanımı için izin alınmış, tez danışmanının onayının ardından, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden anketin resmi ve özel ilköğretim okullarında uygulanması için gerekli resmi izin sürecide tamamlanmıştır (Ek-2).

Ancak, orijinal ankette bulunan 15 numaralı soru, anketin uygulanması için gerekli baskı işlemi sırasında sehven anketten çıkarılmış, bu sebeple orijinali 22 soru olan anket 21 soru olarak uygulanabilmiştir.

Anketteki sorulardan birisinin sehven çıkarılması nedeniyle, verilerin toplanmasının ardından anketin güvenirlik ve geçerlilik çalışmaları yeniden yapılmıştır. Yapılan analizlerde 860 katılımcıdan elde edilen veriler kullanılmıştır. Anketin yapı geçerliliğini ölçmek için faktör analizi yapılmış, güvenirliğini ölçmek için ise Cronbach Alfa katsayısından yararlanılmıştır. Öğrenci güvenliğinin önemi ve öğrenci güvenliğinin uygulanma derecesi bölümlerinin faktör değerleri ve güvenirlik katsayısı ayrı ayrı hesaplanmıştır. Bu kapsamda 21 maddeden oluşan Öğrenci Güvenliğinin Önemi bölümünün faktör değerleri ve güvenirlik katsayısı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Önemi Ölçen Anket Maddelerinin Faktör Değerleri ve Cronbach Alpha Değeri

Maddeler	Faktör Değeri	Cronbach Alfa
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	0,76	.912
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	0,73	
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	0,64	
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	0,72	
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	0,65	
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	0,63	
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	0,62	
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	0,66	
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	0,72	
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	0,63	
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	0,71	
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	0,59	
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	0,54	
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	0,61	
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	0,71	
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	0,72	
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	0,73	
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	0,76	
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	0,72	
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	0,55	
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	0,69	

Tablo 7: İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Gerçekleşme Derecesini Ölçen Anket Maddelerinin Faktör Değerleri ve Cronbach Alpha Değeri

Maddeler	Faktör Değeri	Cronbach Alfa
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	0,72	.966
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	0,73	
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	0,53	
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	0,73	
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	0,73	
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	0,77	
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	0,58	
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	0,70	
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	0,70	
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	0,77	
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	0,79	
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	0,73	
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	0,76	
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	0,69	
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	0,72	
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	0,76	
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	0,55	
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	0,72	
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	0,72	
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	0,63	
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	0,68	

Önem derecesi bölümünün güvenilirlik katsayısı, $\alpha = 0,912$ olduğu gözlenmektedir. 21 maddeden oluşan Öğrenci Güvenliğinin Gerçekleşme Derecesi bölümün faktör değerleri ve güvenilirlik katsayısı ise Tablo 7’de verilmiştir. Bu bölümün güvenilirlik katsayısının ise $\alpha = 0,966$ olduğu gözlenmektedir.

4.5. Veriler ve Toplanması

Araştırma verileri Barhan (2001, 87–89) tarafından hazırlanan anket formu kullanılarak toplanmıştır. Formlar örneklem grubundaki yönetici ve öğretmenlere 2007 yılı Mayıs ve Haziran aylarında elden dağıtılmış, doldurulmalarını müteakip teslim alınmıştır.

Anket ilköğretim okullarında öğrenci güvenliğinin önemi ve öğrenci güvenliğinin gerçekleşme düzeyini belirlemeye yönelik 21 sorudan oluşmaktadır. Değerlendirme sorularında beşli likert ölçeği kullanılmıştır. Önem derecesini ölçen sorularda katılımcılardan her bir maddeyi (5) Pek Çok Önemli, (4) Çok Önemli, (3) Orta Önemli, (2) Az Önemli, (1) Hiç Önemli Değil seçenekleri; gerçekleşme derecesini ölçen sorularda katılımcılardan her bir maddeyi (5) Tam Uygulanıyor, (5) Büyük Ölçüde Uygulanıyor, (3) Biraz – Orta Uygulanıyor, (2) Çok Az Uygulanıyor, (1) Hiç Uygulanmıyor seçeneklerinden birini kullanarak değerlendirmeleri istenmiştir. Bu çerçevede ankette alınan puan yükseldikçe ilgili maddenin öneminin azaldığı ve uygulanma düzeyinin düşüğü söylenebilir.

4.6. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada veri toplama araçları ile elde edilen bilgilerin çözümlenmesi SPSS 15 (Statistics Program for Social Studies) paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada probleme ilişkin olarak oluşturulan alt amaçlardan 1,2,3 ve 4. alt amaçlara yönelik verilerin çözümlenme ve değerlendirmesinde sıklık tabloları, merkezi ve yaygınlık ölçüleri kullanılmıştır. Problemin 5. ve 6. alt amaçlarına yönelik ise bağımsız gruplarda t-testi yöntemi kullanılmıştır.

İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin öğrenci güvenliğine ilişkin görüşlerinin ve okullarında gerçekleşme derecesinin belirlenmesi için 21 maddeden oluşan 5’li Likert Tipi bir ölçek kullanılmıştır. Her bir maddeye verilecek yanıt şıkları 1.00 ile

5.00 arasında değişmektedir. Ölçekte yer alan şıkların eşit olduğu düşüncesinden hareketle seçeneklere ait sınırlar Tablo 8'deki gibi belirlenmiştir.

Tablo 8: Değerlendirme Ölçeği

ÖNEM DERECEŚİ		GERÇEKLEŐME DERECEŚİ	
Seğenek	Sınır Değerleri	Seğenek	Sınır Değerleri
Hiç Önemli Değil	(1) 1.00 – 1.80	Hiç Uygulanmıyor	(1) 1.00 – 1.80
Az Önemli	(2) 1.81 – 2.60	Çok Az Uygulanıyor	(2) 1.81 – 2.60
Orta Önemli	(3) 2.61 – 3.40	Orta Uygulanıyor	(3) 2.61 – 3.40
Çok Önemli	(4) 3.41 – 4.20	Büyük Ölçüde Uygulanıyor	(4) 3.41 – 4.20
Pek Çok Önemli	(5) 4.21 – 5.00	Tam Uygulanıyor	(5) 4.21 – 5.00

5. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde örneklem grubunun tanımlayıcı özellikleri çeşitli istatistiksel ölçüler kullanılarak gösterilmiş, daha sonra yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine göre öğrenci güvenliğinin önemi ve okullarda gerçekleşme derecesi incelenerek aralarındaki fark karşılaştırılmıştır.

5.1 Yönetici ve Öğretmenlerin Öğrenci Güvenliği ve Okullarında Gerçekleşme Derecesine İlişkin Görüşleri

Yönetici ve öğretmenlerin öğrenci güvenliği ve okullarında gerçekleşme derecesine ilişkin görüşleri aşağıdaki araştırma soruları yardımıyla merkezi dağılım ve eğilim ölçüleri kullanılarak incelenmiş ayrıca elde edilen bulgular tablolar ve grafikler yardımıyla özetlenmiştir.

5.1.1 Resmi İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?

Araştırmanın birinci alt amacı resmi ilköğretim okulu yöneticilerinin okulda öğrenci güvenliğine verdiği önemi belirlemektir. Bunun için frekans (n), aritmetik ortalama (\bar{X}) ve standart sapma (S) değerleri hesaplanmış ve bu değerler Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9'da bulunan aritmetik ortalama (\bar{X}) değerleri incelendiğinde öğrencilerin sigortalanması ile ilgili olan 17. madde hariç tüm maddelerin aritmetik ortalamalarının 4.20 – 5.00 aralığında olduğu yani pek çok önemli olduğu görülebilir. Öğrencilerin sigortalanması ile ilgili 17. madde ise ufak bir farkla (4.14) çok önemli kategorisine girmiştir. Bunun muhtemel sebebi, okul yöneticilerinin zaten kısıtlı olan mali kaynaklarının, yasa ve yönetmeliklerde yeri olmayan sigortaya harcanmasının gereksiz olacağını düşünmeleri olabilir. Yine de resmi okul yöneticilerine göre sigorta, diğerleri kadar önemli olmasa da, önem verilmesi bir konudur.

Resmi okul yöneticilerine göre aritmetik ortalaması diğer maddelere göre daha düşük kalan bir diğer madde de okulun ilkyardım becerisine sahip personel istihdam etmesidir ($\bar{X} = 4.35$). Resmi okul yöneticilerinin ilkyardım bilen personel istihdam etmenin önemini diğer maddelere göre daha düşük görmelerinin sebebi öncelikli sebebi bununla ilgili yasal bir düzenleme olmamasıdır. İlkyardım yönetmeliğinin 16. maddesine göre her işyeri ilkyardım bilen bir personel istihdam etmek zorundadır (Resmi Gazete, 2002). Ancak Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konu ile ilgili herhangi bir personel rejimi yoktur.

Tablo 9: Resmi Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	71	4,69	0,47
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	71	4,65	0,54
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	71	4,55	0,56
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	71	4,69	0,47
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	71	4,62	0,76
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	71	4,77	0,42
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	71	4,55	0,77
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	71	4,59	0,55
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	71	4,51	0,56
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	71	4,48	0,73
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	71	4,35	0,99
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	71	4,65	0,48
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	71	4,58	0,55
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	71	4,63	0,49

Tablo 9 – devam

15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	71	4,35	0,68
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	71	4,48	0,65
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	71	4,14	1,07
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	71	4,48	0,61
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	71	4,56	0,65
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	71	4,58	0,65
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	71	4,68	0,53
GENEL		4,55	0,66

Resmi okul yöneticilerinin en yüksek önem derecesine sahip gördüğü maddelerden birincisi, fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınmasıdır ($\bar{X} = 4.69$). Bununla birlikte bir diğer pek çok önemli madde okula giriş çıkışların kontrol altına alınmasıdır ($\bar{X} = 4.69$). Bu konu son zamanlarda oldukça fazla önem arz etmektedir. Okullarda dışarıdan gelen şiddet, okula giriş çıkışların kontrol altına alınamamasından meydana gelmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında okullarda çalışacak güvenlik görevlisi bulunmamaktadır. Bu konu çoğu zaman yaşça büyük öğrencilerin okul kapılarında nöbetçi öğrenci yapılmasıyla çözümlenmeye çalışılmaktadır. Bazı okullarda ise ücreti ve sosyal hakları okul aile birliğinden ödenmek kaydıyla, güvenlik görevlileri istihdam edilmektedir. Her durumda, okullarda öğrencilerin güvenliğinin sağlanması için okula giriş çıkışlar kontrol altına alınmalıdır.

Tüm verilerin genel aritmetik ortalaması ise $\bar{X} = 4.55$ olarak hesaplanmıştır. Bu değer göz önüne alındığında resmi ilköğretim okulu yöneticilerinin öğrenci güvenliğine pek çok önem verdikleri ve bu konuda görüş birliği içinde oldukları, bu sebeple, öğrenci güvenliğinin kendi görevleri olduğu ve bu görevin bilincinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

5.1.2. Resmi İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?

Araştırmanın ikinci alt amacı resmi ilköğretim okulu yöneticilerinin okullarında öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesini belirlemektir. Bunun için frekans (n), aritmetik ortalama (\bar{X}) ve standart sapma (S) değerleri hesaplanmış ve bu değerler Tablo – 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Resmi Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Derecesine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	71	3,54	1,41
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	71	3,45	1,31
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	71	4,06	1,05
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	71	3,87	1,23
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	71	3,75	1,25
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	71	4,04	1,21
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	71	4,18	1,15
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	71	4,10	1,02
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	71	3,70	1,02
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	71	3,35	1,21
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	71	2,97	1,53
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	71	3,72	0,99
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	71	3,77	1,27
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	71	3,38	1,40
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	71	3,85	1,12
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	71	3,75	1,18

Tablo 10 – devam

17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	71	1,82	1,33
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	71	3,51	1,37
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	71	3,70	1,15
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	71	3,77	1,10
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	71	4,34	0,79
GENEL		3,65	1,30

Tablo 10 incelendiğinde, resmi okul yöneticilerinin okullarında öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesi hakkındaki görüşlerinin genel aritmetik ortalaması ($\bar{X} = 3.65$) büyük ölçüde uygulanıyor olarak hesaplanmıştır. Her bir madde ayrı ayrı incelendiğinde ise sadece 4 maddenin aritmetik ortalaması büyük ölçüde uygulanıyor maddesinin alt sınırı olan 3.40'ın altındadır.

Resmi okullarda öğrencilerin kazalara karşı sigortalanmadıkları bilinen bir durumdur. Dolayısı ile bu maddenin aritmetik ortalamasının düşük çıkması ($\bar{X} = 1.82$) normal karşılanabilir.

Yöneticilerin okulun yapım aşamasında yerlerinin belirlenmesinde söz sahibi olmadıkları için okullarının gürültü kaynaklarından uzaklığı konusunda alabilecekleri tedbir olmadığı aşıkardır. Araştırmaya dahil olan okullarının bazılarının yoğun trafiğe sahip karayollarına çok yakın olduğu tespit edilmiştir. Tablo – 10 incelendiğinde bu maddenin aritmetik ortalamasının 3.38 olarak hesaplandığı yani, orta derecede uygulandığı ortaya çıkmaktadır.

İlköğretim okullarında ilkyardım bilen personelin istihdam edilmesi de, yöneticilerin ellerinde olan bir tasarruf değildir. Bu sebepten, bu maddenin aritmetik ortalama değeri diğer maddelere göre daha düşük çıkmıştır ($\bar{X} = 2.97$). Ancak, okullar bu konuda hepten yetersiz de değildir. Zaman zaman düzenlenen hizmet içi eğitimler aracılığıyla yöneticilerin ve öğretmenlerin bir kısmı bu konuda bilgilendirilmektedir.

Tablo – 10'da aritmetik ortalaması en yüksek bulunan madde okulun ısınma araçlarının öğrenci güvenliğini tehdit etmemesi olarak bulunmuştur ($\bar{X} = 4.34$). Bunun muhtemel sebebi, okullarda bireysel olarak kullanılan kömür sobası, elektrik

sobası gibi ısıtma araçlarının yerini günümüzde merkezi ısıtmaya bırakmış olması olabilir. Bu sebepten resmi okul yöneticileri okullarında ısıtma araçlarının güvenliğinin yeterince sağlandığı sonucuna varmıştır.

Resmi okul yöneticilerine göre okullarında gerçekleştirme düzeyi yüksek olan bir diğer madde, okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile taşınması maddesidir ($\bar{X} = 4.18$). Okul gezilerinin yapılması ile ilgili genelgenin çok detaylı olması ve izin prosedürünün zor olması, ayrıca resmi okul yöneticilerinin bu konuda sorumluluklarının olması, resmi okul yöneticilerinin bu maddeyi tam uyguluyor kategorisine koymalarına sebep olabilmektedir.

5.1.3 Resmi İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?

Resmi İlköğretim Okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin önemine ilişkin bulgular Tablo 11’de verilmiştir. Resmi ilköğretim okulu öğretmenlerinin öğrenci güvenliğine verdikleri cevapların genel aritmetik ortalaması, $\bar{X} = 4.63$ bulunmuştur. Buna göre resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin ortak görüşü, öğrenci güvenliğinin pek çok önemli olduğudur.

Tablo 11: Resmi Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	620	4,69	0,49
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	620	4,62	0,52
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	620	4,40	0,52
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	620	4,60	0,56
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	620	4,75	0,46
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	620	4,83	0,41
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	620	4,78	0,43
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	620	4,78	0,44

Tablo 11 – devam

9. Okulun yeterli ilkyardımlı malzemelerine sahip olması	620	4,63	0,51
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardımlı malzemelerinin bulundurulması	620	4,70	0,49
11. Okulun, ilkyardımlı yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	620	4,63	0,52
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	620	4,69	0,49
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	620	4,61	0,52
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	620	4,55	0,54
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	620	4,55	0,62
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	620	4,55	0,65
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	620	4,33	1,07
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	620	4,59	0,66
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	620	4,68	0,50
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	620	4,68	0,49
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	620	4,59	0,50
GENEL		4,63	0,57

Tüm maddeler tek tek analiz edildiğinde de durum değişmemektedir. Tüm maddelerin aritmetik ortalamaları da pek çok önemli değerinin alt sınırı olan 4.20'nin üstündedir. Sadece öğrencilerin okulda bulunduğu zaman içinde kazalara karşı sigortalanması maddesi diğer maddelerden daha düşük düzeyde önemli bulunmuştur ($\bar{X} = 4.33$). Bunun muhtemel sebebi, okulun maddi imkanların kısıtlı olması olarak görülebilir.

Resmi ilköğretim okulu öğretmenlerine göre en yüksek önem derecesine sahip madde, $\bar{X} = 4.83$ ile okul binasının sağlam olmasıyla ilgili maddedir. Doğal afetler tüm toplumun üzerinde durması gereken önemli bir konudur. Öğretmenlerde, toplumun aydın kesimini oluşturan bir parçası olarak düşünüldüğünde, bu oldukça normaldir.

5.1.4 Resmi İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?

Resmi İlköğretim Okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesine ilişkin bulgular Tablo 12’de verilmiştir. Verilen cevapların genel aritmetik ortalamasına bakıldığında, $\bar{X} = 2.53$ olarak bulunmuştur. Buna göre, resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler, öğrenci güvenliğinin okullarında çok az uygulanıyor seviyesinde gerçekleştiğini belirtmişlerdir.

Resmi ilköğretim okulu öğretmenlerine göre, okullarında gerçekleşme derecesi en düşük madde, $\bar{X} = 1,24$ ile öğrencilerin kazalara karşı sigortalanması maddesidir. Bu maddeye verilen cevapların düşük olması normaldir, çünkü, hiçbir resmi ilköğretim okulunda, öğrenciler sigortalanmamaktadır.

Tablo – 12: Resmi Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	620	2,55	1,51
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	620	2,53	1,45
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	620	2,93	1,25
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	620	2,56	1,14
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	620	2,60	1,39
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	620	2,65	1,46
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	620	2,92	1,39
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	620	3,22	1,11
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	620	2,66	1,09
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	620	2,05	1,18

Tablo 12 – devam

11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	620	1,94	1,30
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	620	2,41	1,08
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	620	2,41	1,34
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	620	2,45	1,26
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	620	2,30	1,29
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	620	2,51	1,32
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	620	1,24	0,76
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	620	2,55	1,07
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	620	2,49	1,23
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) verilmemesi	620	2,79	1,07
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit etmemesi	620	3,38	0,99
GENEL		2,53	1,31

Resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okullarında gerçekleşme derecesi en düşük ikinci madde ise, ilkyardım bilen personelin okullarda istihdam edilmesidir ($\bar{X} = 1.94$). Bu maddenin çok az uygulanıyor derecesine girmesini ise, bazı okullardaki öğretmenlerin, zaman içinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilkyardım üzerine açmış olduğu hizmet içi eğitim kurslarına katılmış olmalarıdır. Milli eğitim bakanlığı 2007 yılında hizmet içi eğitim planına okul sağlığı formatörlük kursu adı altında, ilkyardım ve ilk müdahale eğitimini gerçekleştirmektedir (MEB, 2007c). Bu plan çerçevesinde her okuldan en az bir öğretmenin ilkyardım bilgisine sahip olması beklenmektedir.

Resmi ilköğretim okulu öğretmenlerinin tam ya da büyük ölçüde gerçekleştiğini ifade ettikleri alt boyutlarda, gezi alanlarında önlem alınması ($\bar{X} = 3.22$) ve okulun

ısıtma araçlarının öğrenci güvenliğini tehdit etmemesi ($\bar{X} = 3.38$) göze çarpmaktadır. Bu iki madde de, orta uygulanıyor derecesinin üst sınırına oldukça yakındır. Gezi alanında önlem alınması hakkındaki öğretmen görüşlerinin sebebi, araştırmanın yapılmasında sadece 2 ay önce talihsiz bir kazanın meydana gelmesi (Milliyet, 2007) ve bu kaza sonucunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın güvenlik önlemlerini en üst düzeye çıkararak bir genelge yayınlaması olabilir (MEB, 2007b). Isıtma araçlarının öğrenci güvenliğini tehdit etmemesi boyutunda ise, araştırma kapsamında gidilen tüm okulların merkezi kalorifer sistemi ile ısıtılıyor olması, dolayısıyla soba gibi tehlikeli araçların eğitim ortamlarında bulunmaması, öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin sebebi olabilir.

Bu bulgulardan hareketle resmi ilköğretim okulu öğretmenlerinin öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesinin yetersiz olduğu görüşünü taşıdıkları sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.5 Özel İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?

Özel İlköğretim Okulu yöneticilerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin önemine ilişkin bulgular Tablo 13'de verilmiştir. Tüm maddelerin aritmetik ortalaması hesaplandığında, $\bar{X} = 4.62$ bulunmaktadır. Buna göre özel okul yöneticileri, öğrenci güvenliğini pek çok önemli olarak değerlendirmektedirler. Tüm maddeler tek tek incelendiğinde ise hiçbir maddenin \bar{X} değerinin 4.20'nin altına düşmediği, tüm maddelerin pek çok önemli olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Buna göre, özel okul yöneticileri, öğrenci güvenliğinin pek çok önemli olduğu konusunda hemfikirdirler ve bunun kendi sorumluluklarında olduğunun bilincindedirler.

Tablo 13: Özel Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	22	4,91	0,29
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	22	4,64	0,49
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	22	4,45	0,67
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	22	4,64	0,49

Tablo 13 – devam

5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	22	4,59	0,67
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	22	4,82	0,39
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	22	4,68	0,48
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	22	4,73	0,46
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	22	4,73	0,46
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	22	4,68	0,48
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	22	4,77	0,43
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	22	4,59	0,50
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	22	4,64	0,66
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	22	4,32	0,78
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	22	4,27	0,77
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	22	4,27	0,88
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	22	4,36	0,79
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	22	4,73	0,46
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	22	4,91	0,29
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	22	4,55	0,67
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	22	4,73	0,46
GENEL		4,62	0,59

Üç maddenin \bar{X} değeri diğerlerine göre düşük çıkmıştır. Bu maddeler, temizliğin öğrencilerin bulunmadığı zamanlarda yapılması ($\bar{X} = 4.27$), tamiratların öğrencilerin bulunmadığı zamanlarda yapılması ($\bar{X} = 4.27$) ve okulun gürültü kaynaklarından uzak olmasıdır ($\bar{X} = 4.32$). Okulun sürekli olarak kirlendiği göz önüne alındığında, temizliğin anında yapılması gerekliliği doğabilir. Yine, bozulan veya kırılan bir donanımın tamir edilmesi de acil önem arz edebilir. Dolayısıyla özel okul yöneticileri bu maddeyi diğerlerinden daha az önemli bulmuş olabilirler. Okulun

yapıldığı yerin belirlenmesi de özel okul yöneticilerinin ellerinde olan bir konu olmadığından, diğerlerinden daha az önemli olarak değerlendirilmiş olabilir.

Özel ilköğretim okulu yöneticilerinin diğerlerinden daha önemli gördüğü iki madde, fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye atabilecek durumlara karşı önlem alma ve okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemleri almadır ($\bar{X} = 4.91$). Özellikle, öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanımı son zamanlarda artmaktadır. Medyada bu konu ile her hafta bir haber çıkmaktadır. Dahası, Milli Eğitim Bakanlığı da bu konuda bir sempozyum düzenlemiş ve bu konu hakkında alınması gereken önlemleri tartışmıştır (MEB, 2006). Bunun sonucu olarak, özel okul yöneticileri bu konunun diğerlerinden daha önemli olduğunu düşünmektedirler.

5.1.6 Özel İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?

Özel İlköğretim Okulu yöneticilerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesine ilişkin bulgular Tablo 14’de verilmiştir. Tablo 14’deki veriler incelendiğinde özel ilköğretim okulu müdürlerinin öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşmesi konusundaki görüşlerinin genel aritmetik ortalaması, $\bar{X} = 4.17$ olduğu görülmektedir. Buna göre, özel ilköğretim okulu yöneticileri, öğrenci güvenliğinin okullarında büyük ölçüde uygulandığını belirtmişlerdir. Madde madde incelendiğinde ise sadece iki maddenin diğerlerine göre daha düşük gerçekleştiği, iki maddenin ise diğerlerinden daha yüksek gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 14: Özel Okul Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	22	4,09	0,68
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	22	4,27	0,46
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	22	4,55	0,51
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	22	4,32	0,65

Tablo 14 – devam

5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	22	4,27	0,63
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	22	4,14	1,08
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	22	4,32	0,65
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	22	4,00	0,62
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	22	4,14	0,94
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	22	4,05	1,00
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	22	3,95	0,95
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	22	4,09	0,68
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	22	4,45	0,67
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	22	4,18	0,50
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	22	4,14	0,77
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	22	4,32	0,78
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	22	2,41	1,44
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	22	4,41	0,91
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	22	4,32	0,65
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	22	4,45	0,67
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	22	4,73	0,55
GENEL		4,17	0,88

Okulun ilkyardım bilen personel istihdam etmesinin gerçekleşme derecesi $\bar{X}=3.95$ olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin diğerlerine göre düşük çıkmasının nedeni, bu konuyla ilgili mevzuatta bir zorunluluk bulunmaması olabilir. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içerisinde kazalara karşı sigortalanması da, özel okul

yöneticilerine göre oldukça düşük gerçekleşen bir maddedir ($\bar{X} = 2.41$). Bu konuda da, mevzuatta bir zorunluluk olmamasına rağmen, bazı okulların öğrencilerini bu sigorta ile güvence altına aldıkları gözlenmiştir. Yine de, bu madde, özel okul yöneticileri tarafından çok az uygulanıyor olarak sınıflandırılmıştır.

Bu bulgulardan hareketle özel ilköğretim okulu yöneticilerine göre öğrenci güvenliği, okullarında bir takım eksikliklerde olsa, mümkün olduğu ölçüde uygulandığı görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.7 Özel İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Önemi Nedir?

Özel İlköğretim Okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin önemine ilişkin bulgular Tablo 15’de verilmiştir. Tablodaki veriler incelendiğinde özel ilköğretim okulu öğretmenleri, öğrenci güvenliğinin, pek çok önemli olduğunu söylemektedirler ($\bar{X} = 4.73$). Her bir madde tek tek incelendiğinde ise, tüm maddelerin \bar{X} değerinin pek çok önemli seçeneğinin alt sınırı olan 4.20’nin üstünde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 15: Özel Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	147	4,84	0,37
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	147	4,73	0,44
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	147	4,72	0,48
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	147	4,88	0,34
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	147	4,88	0,34
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	147	4,83	0,41
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	147	4,76	0,46
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	147	4,76	0,44

Tablo 15 – devam

9. Okulun yeterli ilkyardımlı malzemelerine sahip olması	147	4,79	0,43
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardımlı malzemelerinin bulundurulması	147	4,75	0,45
11. Okulun, ilkyardımlı yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	147	4,77	0,44
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	147	4,80	0,45
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	147	4,73	0,52
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	147	4,52	0,69
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	147	4,54	0,63
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	147	4,59	0,61
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	147	4,53	0,67
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	147	4,69	0,53
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	147	4,67	0,50
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	147	4,78	0,45
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	147	4,80	0,42
GENEL		4,73	0,50

Özel ilköğretim okulu öğretmenleri, diğer maddelere göre iki maddeyi daha önemli olarak değerlendirmektedir. Bu maddeler, okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi ($\bar{X} = 4.88$) ve öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunmasıdır ($\bar{X} = 4.88$). Özel okul öğretmenlerinin bu maddelere daha fazla önem vermelerinin sebebi, şüphesiz okullarda artan şiddet eylemleridir. Bunları önlemenin en iyi yolu olarak, okula giriş çıkışların kontrol altına alınması gösterilmektedir. Günümüzde Amerika Birleşik Devletleri'ndeki birçok okulda, okula giriş çıkışlar x-ray cihazları ile denetlenmekte veya güvenlik kameraları ile gözetlenmektedir (Suarez, 2004, 18). Buna benzer çözümlerin Türkiye'deki okullarda da uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

Tablo – 15’den anlaşılacağı üzere, özel ilköğretim okulu öğretmenleri, öğrenci güvenliğinin önemi konusunda hemfikirdir ve bu konuda üzerlerine düşen sorumlulukların bilincindedir.

5.1.8 Özel İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre, Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesi Nedir?

Özel İlköğretim Okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre, öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesine ilişkin bulgular Tablo 16’da verilmiştir. Tüm bulguların genel \bar{X} değeri 4.24 bulunmuştur. Buna göre özel ilköğretim okulu öğretmenleri, öğrenci güvenliğinin okullarında tam olarak gerçekleştiğini belirtmektedirler. Bulgular madde madde incelendiğinde ise, bazı maddelerin diğerlerinden daha az gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 16: Özel Okul Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğine Okullarında Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Görüşleri

Maddeler	n	\bar{X}	S
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	147	4,47	0,60
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	147	4,35	0,65
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	147	4,35	0,82
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	147	4,37	0,88
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	147	4,33	1,02
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	147	4,30	0,88
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	147	4,34	0,97
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	147	4,41	0,91
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	147	4,14	1,11
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	147	4,12	1,07
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	147	4,41	0,87

Tablo 16 – devam

12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	147	4,15	1,04
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	147	4,37	1,05
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	147	4,00	1,09
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	147	4,10	0,90
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	147	3,99	0,98
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	147	3,46	1,42
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	147	4,20	1,09
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	147	4,11	1,09
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	147	4,46	0,91
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	147	4,52	1,01
GENEL		4,24	1,01

Öğrencilerin okulda buldukları zaman içerisinde kazalara karşı sigortalanması maddesinin gerçekleşmesi diğer maddelere göre oldukça düşüktür ($\bar{X} = 3.46$). Bunun muhtemel sebebi, sigortanın zorunlu olmamasıdır. Ancak yine de, bu değer oldukça uygulanıyor seçeneğinin sınırları içerisindedir. Buna göre araştırma için seçilen okulların bir kısmının öğrencilerini kazalara karşı sigorta ile güvenceye aldığı anlaşılmaktadır.

Özel okul öğretmenlerinin gerçekleşmesinde aksama gördükleri bir diğer madde ise tamiratların öğrencilerin bulunmadıkları zamanlarda yapılması maddesidir ($\bar{X} = 3.99$). Okulda bazı kırılan ya da bozulan donanımın acilen onarılması gerekebilir. Bu durumda öğrenciler okuldayken tamirat yapılması zorunlu hale gelebilir. Bu sebepten, bu maddenin gerçekleşmesi diğerlerine göre daha düşük çıkmış olabilir.

Bu sonuçlara göre özel okul öğretmenleri, öğrenci güvenliğine verdikleri öneme paralel olarak, okullarında daha fazla gerçekleştirdiğini belirtmektedir.

5.2 Öğrenci Güvenliği ve Okullarında Gerçekleşme Derecesi İlişkin Görüşlerin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumu

Öğrenci güvenliği ve okullarda gerçekleşme derecesine ilişkin görüşlerin okulun türüne bağlı olarak farklılaşma durumu aşağıdaki araştırma soruları yardımıyla, bağımsız gruplarda t-testi yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

5.2.1 İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğrenci Güvenliğinin Önemi ve Okullarında Gerçekleşme Düzeyleri Hakkındaki Görüşleri, Buldukları Okulun Resmi Veya Özel Okul Olmalarına Göre Anlamlı Farklılık Göstermekte Midir?

Yöneticilerin öğrenci güvenliği ve okullarında gerçekleşme derecesi ilişkin görüşlerinin okulun türüne bağlı olarak farklılaşma durumu bağımsız gruplarda t-testi yöntemi kullanılarak incelenmiş ve önem derecesine ilişkin analiz sonuçları Tablo 17’de, gerçekleşme derecesine ilişkin analiz sonuçları ise Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 17: Yöneticilerin Öğrenci Güvenliğinin Önemine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları

Madde	Okul Türü	n	\bar{X}	S	t	p
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	Resmi	71	4,69	,47	-2,076	,041*
	Özel	22	4,91	,29		
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	Resmi	71	4,65	,54	,090	,929
	Özel	22	4,64	,49		
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	Resmi	71	4,55	,56	,665	,508
	Özel	22	4,45	,67		
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	Resmi	71	4,69	,47	,467	,642
	Özel	22	4,64	,49		
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	Resmi	71	4,62	,76	,159	,874
	Özel	22	4,60	,67		

Tablo 17 – devam

6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	Resmi	71	4,77	,42	-,430	,668
	Özel	22	4,82	,39		
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	Resmi	71	4,55	,77	-,761	,449
	Özel	22	4,68	,48		
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	Resmi	71	4,59	,55	-1,050	,296
	Özel	22	4,73	,46		
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	Resmi	71	4,51	,56	-1,685	,095
	Özel	22	4,73	,46		
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	Resmi	71	4,48	,73	-1,217	,227
	Özel	22	4,69	,48		
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	Resmi	71	4,35	,99	-1,937	,056
	Özel	22	4,77	,43		
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	Resmi	71	4,65	,48	,480	,632
	Özel	22	4,59	,50		
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	Resmi	71	4,58	,55	-,418	,677
	Özel	22	4,64	,66		
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	Resmi	71	4,63	,49	2,281	,025*
	Özel	22	4,32	,78		
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	Resmi	71	4,35	,68	,465	,643
	Özel	22	4,27	,77		
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	Resmi	71	4,48	,65	1,187	,238
	Özel	22	4,27	,88		

Tablo 17 – devam

17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	Resmi	71	4,14	1,07	-,900	,371
	Özel	22	4,36	,79		
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	Resmi	71	4,48	,61	-1,771	,080
	Özel	22	4,73	,46		
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	Resmi	71	4,56	,65	-2,416	,018*
	Özel	22	4,91	,29		
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	Resmi	71	4,58	,65	,201	,841
	Özel	22	4,55	,67		
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	Resmi	71	4,68	,53	-,409	,683
	Özel	22	4,73	,46		

* p < .05

Tablo 17'deki sonuçlar incelendiğinde, p < .05 seviyesinde anlamlı fark bulunan 3 madde vardır. Bu maddelerden birincisi, fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınmasıdır (p = .041). Bu sonuç, özel okul yöneticilerinin fen laboratuvarında gerekli önlemler alınmasına verdiği önemin, resmi okul yöneticilerinden daha fazla olduğunu göstermektedir. Bunun muhtemel sebeplerinden birisi, araştırmanın gerçekleştirildiği resmi okulların büyük bir kısmında fen laboratuvarı yoktur ve bu durum veri toplama aracının toplanması sırasında çok defa dile getirilmiştir.

Resmi okul yöneticilerinin aleyhine olan bir diğer farklılık ise okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınmasını belirten maddedir (p = .018). Bunun muhtemel sebebi, resmi okul yöneticilerinin zaten yetersiz olan kadrolarının, okulun eğitim – öğretim ile ilgili işlerine ancak zaman ayırabildiği olarak düşünülebilir.

Özel okul yöneticilerinin aleyhine olan farklılaşma ise, okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici

gürültüler) uzak olması maddesidir ($p = .025$). Resmi okulların nerelere yapılacağı devlet tarafından belirlenirken, özel okulların yerleri, bunları yaptıran özel kuruluşlar tarafından seçilmektedir. Bu durumda, özel okul yöneticilerinin bu maddeyi bir problem olarak görmelerini engelleyebilmektedir.

Tablo 18: Yöneticilerin Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşmesine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları

Madde	Okul Türü	n	\bar{X}	S	t	P
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	Resmi	71	3,54	1,41	-1,777	0,079
	Özel	22	4,09	0,68		
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	Resmi	71	3,45	1,31	-2,887	0,005*
	Özel	22	4,27	0,46		
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	Resmi	71	4,06	1,05	-2,096	0,039*
	Özel	22	4,55	0,51		
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	Resmi	71	3,87	1,23	-1,625	0,108
	Özel	22	4,32	0,65		
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	Resmi	71	3,75	1,25	-1,896	0,061
	Özel	22	4,27	0,63		
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	Resmi	71	4,04	1,21	-0,326	0,745
	Özel	22	4,14	1,08		
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	Resmi	71	4,18	1,15	-0,524	0,601
	Özel	22	4,32	0,65		
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	Resmi	71	4,1	1,02	0,43	0,668
	Özel	22	4	0,62		
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	Resmi	71	3,7	1,02	-1,767	0,081
	Özel	22	4,14	0,94		
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	Resmi	71	3,35	1,21	-2,443	0,017*
	Özel	22	4,05	1		

Tablo 18 - devam

11. Okulun, ilkyardımcı yapabilmeye becerisine sahip personeli istihdam etmesi	Resmi	71	2,97	1,53	-2,841	0,006*
	Özel	22	3,95	0,95		
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	Resmi	71	3,72	0,99	-1,647	0,103
	Özel	22	4,09	0,68		
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	Resmi	71	3,77	1,27	-2,408	0,018*
	Özel	22	4,45	0,67		
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	Resmi	71	3,38	1,4	-2,63	0,01*
	Özel	22	4,18	0,5		
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	Resmi	71	3,85	1,12	-1,139	0,258
	Özel	22	4,14	0,77		
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	Resmi	71	3,75	1,18	-2,129	0,036*
	Özel	22	4,32	0,78		
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	Resmi	71	1,82	1,33	-1,787	0,077
	Özel	22	2,41	1,44		
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	Resmi	71	3,51	1,37	-2,888	0,005*
	Özel	22	4,41	0,91		
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	Resmi	71	3,7	1,15	-2,382	0,019*
	Özel	22	4,32	0,65		
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	Resmi	71	3,77	1,1	-2,744	0,007*
	Özel	22	4,45	0,67		
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	Resmi	71	4,34	0,79	-2,147	0,034*
	Özel	22	4,73	0,55		

* p < .05

Tablo – 18, yöneticilerin, öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesinin, yöneticinin görev yaptığı okulun türüne göre farklılaşma durumunu göstermektedir. 21 maddenin toplam 11 tanesinde $p < .05$ seviyesinde anlamlı farklılaşma söz konusudur. Bu 11 maddenin tamamında farklılaşma resmi okulların aleyhinedir. Bu maddeler; spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması, dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması, gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması, okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi, çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması, okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması, okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması, okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi, okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması, okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) verilmemesi ve okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit etmemesidir. Özel okullarda, sayılan maddelerin daha iyi gerçekleşmesinin sebebi, kurum kültürünün daha fazla olabileceği gibi, öğrenci ve velilerin bu okullardan beklentilerinin daha yüksek olması olabilir.

5.2.2 İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Öğrenci Güvenliğinin Önemi ve Okullarında Gerçekleşme Düzeyleri Hakkındaki Görüşleri, Buldukları Okulun Resmi Veya Özel Okul Olmalarına Göre Anlamlı Farklılık Göstermekte Midir?

Öğretmenlerin öğrenci güvenliği ve okullarında gerçekleşme derecesi ilişkin görüşlerinin okulun türüne bağlı olarak farklılaşma durumu bağımsız gruplarda t-testi yöntemi kullanılarak incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 19 ve Tablo 20’de verilmiştir. Tablo 19’da ilköğretim okulu öğretmenlerinin, öğrenci güvenliğine verdiği önem derecesinin, öğretmenin görev yaptığı okulun türüne bağlı olarak farklılaşması verilmiştir. Toplam 21 maddeden 12 tanesi, $p < .05$ düzeyinde ve resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin aleyhine olmak üzere farklı bulunmuştur. Bu maddeler, Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması, spor salonu ve diğer oyun alanlarında,

yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması, dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması, okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi, öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması, okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması, okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi, okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması, çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması, öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması, okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) verilmemesi, okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit etmemesi olarak sıralanabilir.

Tablo 19: Öğretmenlerin Öğrenci Güvenliğinin Önemine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları

Madde	Okul Türü	n	\bar{X}	S	t	p
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	Resmi	620	4,69	0,49	-3,379	0,001*
	Özel	147	4,84	0,37		
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	Resmi	620	4,62	0,52	-2,538	0,011*
	Özel	147	4,73	0,44		
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	Resmi	619	4,40	0,52	-6,823	0,000*
	Özel	147	4,72	0,48		
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	Resmi	620	4,60	0,56	-5,863	0,000*
	Özel	147	4,88	0,34		
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	Resmi	620	4,75	0,46	-3,372	0,001*
	Özel	147	4,88	0,34		
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	Resmi	620	4,83	0,41	-0,109	0,913
	Özel	147	4,83	0,41		
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	Resmi	620	4,78	0,43	0,560	0,576
	Özel	147	4,76	0,46		
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	Resmi	620	4,78	0,44	0,425	0,671
	Özel	147	4,76	0,44		

Tablo 19 - devam

9. Okulun yeterli ilkyardımlı malzemelerine sahip olması	Resmi	620	4,63	0,51	-3,542	0,000*
	Özel	147	4,79	0,43		
10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardımlı malzemelerinin bulundurulması	Resmi	620	4,70	0,49	-1,010	0,313
	Özel	147	4,75	0,45		
11. Okulun, ilkyardımlı yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	Resmi	620	4,63	0,52	-3,033	0,003*
	Özel	147	4,77	0,44		
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	Resmi	620	4,69	0,49	-2,575	0,010*
	Özel	147	4,80	0,45		
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	Resmi	620	4,61	0,52	-2,491	0,013*
	Özel	147	4,73	0,52		
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	Resmi	620	4,55	0,54	0,696	0,486
	Özel	147	4,52	0,69		
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	Resmi	620	4,55	0,62	0,163	0,871
	Özel	147	4,54	0,63		
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	Resmi	620	4,55	0,65	-0,591	0,555
	Özel	147	4,59	0,61		
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalması	Resmi	620	4,33	1,07	-2,170	0,030*
	Özel	147	4,53	0,67		
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	Resmi	620	4,59	0,66	-1,857	0,064
	Özel	147	4,69	0,53		
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	Resmi	620	4,68	0,50	0,122	0,903
	Özel	147	4,67	0,50		
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	Resmi	620	4,68	0,49	-2,188	0,029*
	Özel	147	4,78	0,45		
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	Resmi	620	4,59	0,50	-4,750	0,000*
	Özel	147	4,80	0,42		

* p < .05

Tüm bu sonuçlara göre, resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin, özel okullarda görev yapan meslektaşlarına göre öğrenci güvenliği konusunda daha duyarsız olduğu sonucu çıkarılabilir. Özel okulda görev yapan öğretmenlerin üzerinde velilerin ve yöneticilerin daha çok baskı kurlmaları bunun muhtemel sebebi olabilir.

Tablo 20’de, öğretmenlerin öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesinin, öğretmenlerin görev yaptıkları okulun türüne göre farklılaşması görülmektedir.

Tablo 20: Öğretmenlerin Öğrenci Güvenliğinin Okullarında Gerçekleşme Derecesine İlişkin Görüşlerinin Okulun Türüne Bağlı Olarak Farklılaşma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları

Madde	Okul Türü	n	\bar{X}	S	t	p
1. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	Resmi	620	2,55	1,51	-15,112	0,000*
	Özel	147	4,47	0,60		
2. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	Resmi	620	2,53	1,45	-14,911	0,000*
	Özel	147	4,35	0,65		
3. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	Resmi	620	2,93	1,25	-13,076	0,000*
	Özel	147	4,35	0,82		
4. Okula giriş – çıkışların kontrol edilmesi	Resmi	620	2,56	1,14	-17,975	0,000*
	Özel	147	4,37	0,88		
5. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	Resmi	620	2,60	1,39	-14,148	0,000*
	Özel	147	4,33	1,02		
6. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	Resmi	620	2,65	1,46	-13,137	0,000*
	Özel	147	4,30	0,88		
7. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	Resmi	620	2,92	1,39	-11,722	0,000*
	Özel	147	4,34	0,97		
8. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	Resmi	620	3,22	1,11	-12,120	0,000*
	Özel	147	4,41	0,91		
9. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	Resmi	620	2,66	1,09	-14,642	0,000*
	Özel	147	4,14	1,11		

Tablo 20 - devam

10. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	Resmi	620	2,05	1,18	-19,510	0,000*
	Özel	147	4,12	1,07		
11. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	Resmi	620	1,94	1,30	-22,022	0,000*
	Özel	147	4,41	0,87		
12. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	Resmi	620	2,41	1,08	-17,757	0,000*
	Özel	147	4,15	1,04		
13. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	Resmi	620	2,41	1,34	-16,571	0,000*
	Özel	147	4,37	1,05		
14. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	Resmi	620	2,45	1,26	-13,754	0,000*
	Özel	147	4,00	1,09		
15. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	Resmi	620	2,30	1,29	-16,080	0,000*
	Özel	147	4,10	0,90		
16. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	Resmi	620	2,51	1,32	-12,834	0,000*
	Özel	147	3,99	0,98		
17. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalanması	Resmi	620	1,24	0,76	-26,108	0,000*
	Özel	147	3,46	1,42		
18. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	Resmi	620	2,55	1,07	-16,768	0,000*
	Özel	147	4,20	1,09		
19. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	Resmi	620	2,49	1,23	-14,600	0,000*
	Özel	147	4,11	1,09		
20. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	Resmi	620	2,79	1,07	-17,476	0,000*
	Özel	147	4,46	0,91		
21. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	Resmi	620	3,38	0,99	-12,509	0,000*
	Özel	147	4,52	1,01		

* p < .05

Toplam 21 maddenin tamamı, $p < .05$ düzeyinde farklılık göstermektedir. Tüm farklar resmi okulda görev yapan öğretmenlerin aleyhinedir. Bu sonuçlardan anlaşılacağı üzere, özel okullarda görev yapan öğretmenler, resmi okullarda görev yapan meslektaşlarından daha fazla güvenlik boyutunda efor sarf etmektedirler. Ayrıca, Tablo 19’da bulunan önem derecelerinin farklılaşmasına göre, özel okullardaki öğretmenler açısından, daha üst derecede bir gerçekleştirme oldukça doğaldır. Ayrıca, resmi okullarda, kadroların yetersiz oluşu, öğretmenlerin normalden daha fazla ders yüküne sahip olmaları, özel güvenlik tedbirlerinin alınmamış olması da bu sonucun oluşmasında etkilidir. Elbette, özel okullarda velilerin duyarlılığının ve yönetime katılmalarının fazla oluşu da bu konuda etkilidir.

6. SONUÇ

Bu bölümde araştırmanın sonuçları alt amaçlara uygun olarak sıralanmış ve açıklanmıştır. Ardından araştırmanın sonuçlarına ve araştırmacının gözlemlerine göre alınması gereken önlemler sıralanmıştır.

6.1. Sonuçlar

1. Resmi ilköğretim okulu yöneticileri öğrenci güvenliğinin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Yöneticilerin genel aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.45$ olarak hesaplanmıştır. Buna göre resmi ilköğretim okulu yöneticileri öğrenci güvenliğini pek çok önemli bulmaktadır.
2. Resmi ilköğretim okulu yöneticilerinin, öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesi hakkındaki görüşleri birbiri ile tutarlıdır. Yöneticilerin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3.65$ olarak hesaplanmıştır. Buna göre, resmi ilköğretim okulu yöneticileri okullarında öğrenci güvenliğinin büyük ölçüde uygulandığını belirtmişlerdir.
3. Resmi ilköğretim okulu öğretmenlerinin öğrenci güvenliğine verdiği önem $\bar{X} = 4.63$ olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla, resmi ilköğretim okulu öğretmenleri öğrenci güvenliğini pek çok önemli olarak değerlendirmektedir.
4. Resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre okullarında öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesi $\bar{X} = 2.53$ olarak hesaplanmıştır. Buna göre, resmi ilköğretim okullarında çalışan öğretmenler, okullarında öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesini çok az uyguluyor olarak belirtmişlerdir.
5. Özel ilköğretim okullarında görev yapan yöneticiler öğrenci güvenliğinin önemi konusunda hemfikirdirler. Görüşlerin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.62$ olarak hesaplanmıştır. Bu değer, özel okul yöneticilerinin öğrenci güvenliğini pek çok önemli bulunduğunu belirtmektedir.

6. Özel ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin, okullarında öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesi hakkında verdikleri bilgiler de birbirleriyle tutarlıdır. Bu bilgilere göre özel okul yöneticilerinin gerçekleşme derecesine verdikleri cevapların aritmetik ortalaması, $\bar{X} = 4.17$ olarak hesaplanmıştır. Bu da, özel ilköğretim okulu yöneticilerine göre okullarında öğrenci güvenliğinin büyük ölçüde gerçekleştiği anlamına gelmektedir.
7. Özel ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler, öğrenci güvenliğinin önemi hakkında tam bir görüş birliği içerisindeyler. Öğrenci güvenliğinin önemine verilen cevapların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 4.73$ olarak hesaplanmıştır. Buna göre özel ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler öğrenci güvenliğini pek çok önemli bulmaktadır.
8. Özel ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesine verdikleri cevapların aritmetik ortalaması ise $\bar{X} = 4.24$ olarak hesaplanmıştır. Bu da, özel okul öğretmenlerinin okullarında öğrenci güvenliğinin tam olarak gerçekleştiği sonucunu çıkarmaktadır.
9. İlköğretim okulu yöneticilerinin çalıştıkları okulun resmi veya özel okul olması ile öğrenci güvenliğine verdikleri önem arasında 3 madde dışında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Sadece 3 maddede $p < .05$ seviyesinde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Bu farklardan ikisi özel okullar lehine, biri de resmi okullar lehinedir.
10. İlköğretim okulu yöneticilerinin çalıştıkları okulun resmi veya özel okul olması ile öğrenci güvenliğinin okullarında gerçekleşme derecesi arasında ise toplam 11 maddede $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu maddelerin tümü resmi okullar aleyhinedir.
11. İlköğretim okulu öğretmenlerinin çalıştıkları okulun resmi veya özel olması ile öğrenci güvenliğine verdikleri önem arasında toplam 12 maddede $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark vardır. Bu maddelerin tamamı, resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin aleyhinedir. Buna göre özel ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenler, resmi ilköğretim okullarında görev meslektaşlarına göre öğrenci güvenliği konusunda daha duyarlıdır.

12. İlköğretim okulu öğretmenlerinin çalıştıkları okulun resmi veya özel olması ile görev yaptıkları okulda öğrenci güvenliğinin gerçekleşme derecesi arasında tüm maddelerde $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Bu farkların tümü resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin aleyhinedir. Buna göre özel ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler, öğrenci güvenliğinin resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlere göre daha çok gerçekleştiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

6.2. Öneriler

Araştırmanın bulgularına uygun olarak, hem uygulayıcılar, hem de araştırmacılar için aşağıdaki maddeler araştırmacı tarafından önerilmektedir.

6.2.1. Uygulayıcılar İçin Öneriler

1. Okullarda ilkyardım bilen personelin istihdam edilmesi konusunda gerekli tedbirler alınmalıdır.
2. Okulların, okul dışına düzenledikleri gezilerde, her türlü tedbir dikkatlice alınmalı, öğrencilerin seyahat sigortası ile sigortalanmaları zorunlu hale getirilmelidir.
3. Okullarda öğrenci güvenliği hakkında uygulanan yönetmelikler ve alınan tedbirler veliler ile paylaşılmalı, onların okulun güvenlik çözümlerine etkin katılımı sağlanmalıdır.
4. Öğretmen ve yöneticilere, eğitsel alanlarda yerine getirilecek tedbirler hakkında hizmet içi eğitim planlanmalıdır.
5. Özellikle ilköğretim gibi küçük yaşta öğrencilerin eğitim gördüğü okullarda, eğitsel alanlarda bulunan sivri, kesici, delici nesnelere (döküm kalorifer petekleri, sıraların arkasında bulunan vida çıkıntıları gibi) okullardan uzaklaştırılmalı, onların yerine çocuk dostu donanımlar kullanılmalıdır.
6. Öğrencilerin okulda buldukları saatlerde temizlik yapılmamalı, özellikle yapılması gerekiyorsa daha az uçucu bileşik içeren kimyasal dezenfektanlar tercih edilmelidir.
7. Okullarda giriş çıkışların kontrol altına alınması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

8. Yeni okullar planlanırken mümkün olduğunca gürültü kaynaklarından ve yoğun araç trafiğinden uzak olacak şekilde planlanmalıdır.
9. Okulların doğal afetlere karşı dayanıklılığı gözden geçirilmelidir.
10. Okullarda acil durum yönetim planları belirlenmeli ve uygulamaya konmalıdır.
11. Kendi imkanları ile okula gelip giden öğrencilerin velileri ile okul yönetiminin işbirliği yapması gereklidir.

6.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Araştırma Büyükçekmece ilçesi ile sınırlıdır. Araştırmanın daha geniş bir evrende tekrar edilmesinin daha kesin sonuçlar ortaya koyacağı düşünölmektedir.
2. Güvenlik sorununun çözümünde daha net sonuçlara ulaşabilmek için, araştırmada değinilen okul güvenliği sorunlarının her bir alt boyutu için ayrı ayrı araştırmaların yapılmasının sağlıklı olacağı düşünölmektedir.
3. Okul güvenliğinin önemli bir alt boyutu olan şiddetin, tek başına incelenmesi bu sorunun çözümü için daha yararlı olabilir.
4. Araştırmada sadece okul yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Gelecekteki araştırmalarda, ile ve il milli eğitim müdürlükleri ile Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında görev yapan eğitim yöneticilerinin görüşlerine de başvurulmasının yararlı olabileceği düşünölmektedir.

KAYNAKÇA

- Arık, Alev. 1998. **Psikolojide Bilimsel Yöntem**. 2. bs. İstanbul: Çantay Kitabevi
- Ash, Katie. 2007. School Safety. **Education Week**, 21 Mart 2007, 26-28.
- Averill, Ellen. 1993. **Student Safety Checklist**. Woodrow Wilson Biology Institute. <http://www.woodrow.org/teachers/bi/1993/student.html> [01.04.2007]
- Ayas, Alipaşa, Salih Çepni, Derek Johnson, Bo Ohlsson. 1997. **Fen Eğitiminde Güvenlik**. Ankara: Yükseköğretim Kurulu, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi.
- Aydın, Mustafa. 2000. **Çağdaş Eğitim Denetimi**. Ankara: Hatiboğlu Yayınevi.
- Barhan, Ali. 2001. İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Başaran, İbrahim Ethem. 2000. **Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul**. 4. bs. Ankara: Feryal Matbaası.
- Bayrak, Çoşkun, Esmahan Ağaoğlu. 1999. **Laboratuvar Uygulamaları ve Fen Öğretiminde Güvenlik**. Cilt 3. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 1079.
- Berry M.A. 2002. **Healty School Environment And Enhanced Educational Performance: The Case Of Charles Young Elementary School, Washington, DC**. The Carpet And Rug Institute. <http://www.carpet-health.org/pdf/CharlesYoungElementary.pdf> [01.04.2007]
- Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik. 2002. **Resmi Gazete**. 24822, Temmuz.
- Brunner, Judy, Dennis Lewis. 2004. Is Your School Up To Speed On Safety?. **Principal Leadership**. c. 5. s. 2: 65-66.
- Cornell, Dewey G. 2007. **The Virginia Model for Student Threat Assessment**. Virginia Youth Violence Project, School of Education, University of Virginia. <http://youthviolence.edschool.virginia.edu> [01.06.2007]
- Council Of State Science Supervisors, The (CSSS). 2005. **Science & Safety: Making The Connection**.
- Culver Alicia, Marian Feinberg, David Klebenov, Judy Muskinow, Lara Sutherland. 2002. **Clenaning For Health: Products And Practises For A Safer Indoor Environment**.

- Çelik, Kazım. 2006. Eğitimde Acil Durum Yönetimi Modeli Önerisi. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- _____. 2007. **Okullarda Acil Durum Yönetimi**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik. 2006. **Resmi Gazete**. 26100, Mart.
- Devlet Binaları İşletme, Bakım, Onarım Yönetmeliği. 1971. **Resmi Gazete**. 13999, Ekim.
- Dönmez, Burhanettin. 2001. Okul Güvenliği Sorunu Ve Okul Yöneticisinin Rolü. **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, c. 7. s.25: 63-74.
- Dunn, Martin. 1999. Critical Elements in School Security. **American School & University**. c.71. s.11: 13-16 (Aktaran: Dönmez, Burhanettin. 2001. Okul Güvenliği Sorunu Ve Okul Yöneticisinin Rolü. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, c. 7. s.25: 64.).
- Dwyer, Kevin, David Osher. 2000. **Safeguarding our children: An action guide**. Washington, DC: U.S. Department of Education and Justice, American Institute for Research.
- Frost, Joe L. 1996. **Protective Surfacing For Playgrounds**. ERIC Report : ED393587 <http://eric.ed.gov> [15.04.2007]
- Gastic, Billie. 2005. Student Attitudes About School Safety And Their Implications For Safe School Reform. Dissertation: Stanford University.
- Graves, Lynette Kearns. 2004. Principals'and Superintendents' Views of Instructional Leadership. Dissertation: The University of North Carolina at Greensboro.
- Gümüşeli Ali İlker. 2002. **2001 Yılında İlköğretim Okulu Müdürleri**. İstanbul: T.C. Yıldız Teknik Üniversitesi Vakfı Yayınları.
- Işık, Halil. 2004. Okul Güvenliği: Kavramsal Bir Çözümleme. **Milli Eğitim**. c.32. s.164: 154 – 161. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/164/isik.htm> [15.04.2007]
- İlkokul Gezisinde Facia. 2007. **Milliyet Gazetesi**. 14 Nisan.
- İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği. 2005. **Resmi Gazete**. 25699, Ocak.
- İlkyardım Yönetmeliği. 2002. **Resmi Gazete**. 24762, Mayıs.
- İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü. 2004. **Eğitim Öğretim Kurumları Rehberi**.
- Kaplan L.S., Owings W.A. 2000. Secure School: An Instructional Approach. **Principal Leadership** c.1. s.1: 54-59.

- Madde Bağımlılığı Genelgesi. 1999. **MEB Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı**. 1999/1798.
- Manitoba Association Of School Trustiees (MAST). 2007. **Student Safety Informaation Project**. http://www.mast.mb.ca/student_safety [01.06.2007]
- Michigan State Board Of Education. (MSBE). 1992. **Early Childhood Satandarts of Quality For Prekindergarten Through Second Grade**.
- Milli Eğitim Bakanlığı. 2006. **İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı**. Mesleki ve Teknik Eğitimi Güçlendirme Projesi: Ankara.
- _____. 2006. **1. Şiddet Ve Okul Sempozyumu**. İlköğretim Genel Müdürlüğü. İstanbul: 8 – 31 Mart 2006. <http://iogm.meb.gov.tr/siddetveokul> [10.12.2006]
- _____. 2007a. **Güvenli Davranış ve İlk Yardım Eğitimi Projesi**. İlköğretim Genel Müdürlüğü. <http://iogm.meb.gov.tr/pages.php?page=projects&id=15> [16.04.2007]
- _____. 2007b. **Okul Gezileri Genelgesi**. Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. Genelge 2007/46. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2378_2.html [01.06.2007]
- _____. 2007c. **Okul Sağlığı Formatörlük Kursu**. Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı. <http://hedb.meb.gov.tr/faal/liste/2007300p.htm> [16.04.2007]
- _____. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. 2003a. **Resmi Gazete**. 25212, Ağustos.
- Milton, Mino. 2003. **Implementing a School Safety Project**. New York: Vera Institution of Justice. <http://www.eric.ed.gov> (ED 475 903) [10.04.2007]
- National Clearinghouse For Educational Facilities (NCEF). 2002. **Mold In My School: What Do I Do?** Washington D.C.
- North Carolina State Departmnet of Public Instruction. (NCDPI). 1998. **Safe Schools Facilities Planner**. Raleigh, NC.
- _____. 1999a. **Safe School Programs & Resources Guide**. Raleigh, NC.
- _____. 1999b. **Safe And Orderly Schools**. Raleigh, NC.
- Okul Sağlığı Faaliyetleri Genelgesi. 2002. **MEB Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı**. 2002/71.
- Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği. 2003b. **Resmi Gazete**. 25138, Haziran.
- Okullarda Sivil Savunma Kolu Kurulması Ve Çalışması İle İlgili Esaslar. 1989. **Tebliğler Dergisi**. 2291, Temmuz.
- Özmen, Ahmet. 2006. İlköğretim Düzeyindeki Öğretmenlerin ve Okul Yöneticilerinin Öğrenciye Yönelik Şiddeti Önlemeye İlişkin Çalışmaları, **1. Şiddet ve Okul Sempozyumu**. Milli Eğitim Bakanlığı. İstanbul. 28 – 31 Mart 2006.

- Pollack, Ira, Carlos Sundermann. 2001. Creating Safe Schools: A Comprehensive Approach. **Juvenile Justice**, c. 7. s. 1: 13-20.
- Sergiovanni, T. J. 1991. **The Principalsip: A Reflective Practice Perspective**. Boston: Allyn and Bacon (Aktaran: Işık, Halil. 2004. Okul Güvenliği: Kavramsal Bir Çözümleme. Milli Eğitim. c.32. s.164: 154 – 161.).
- Suarez, Lisa Ann Ross. 2004. Focusing On Teacher Perceptions Of The Use Of School-Wide Surveillance Cameras. Dissertation: The University of Southern Mississippi, College of Education And Psychology.
- Taşımali İlköğretim Yönetmeliği. 2000. **Resmi Gazete**. 24021, Nisan.
- Temel, Fehminaz, Levent Akın, Songül A. Vaizoğlu, Özgür Kara, Asil Kara, Asım M. Halas, Samy S. Gurunaidu, Çağatay Güler. 2006. Altındağ İlçesindeki Bir İlköğretim Okulunun Çevre Sağlığı Yönünden Değerlendirilmesi. **Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**. c.32. s.1: 1 – 8.
- Texley, Joe. 2005. Safe: Science Facilities. **The Science Teacher** c.72. s.6: 39 – 42.
- Türk Dil Kurumu. (TDK). 2007. **Genel Türkçe Sözlük**. <http://www.tdk.gov.tr> [01.04.2007]
- Türk Standartları Enstitüsü. 1996. **TSE 12014: Çevre Sağlığı – Okullar**. <http://www.tse.gov.tr> [11.05.2007]
- _____. 2000. **TSE 9528: İlköğretim Okulları – Fiziki Yerleşim – Genel Kurallar**. <http://www.tse.gov.tr> [11.05.2007]
- Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun. 1996. **Resmi Gazete**. 22829, Kasım.
- Umuma Açık Yerler Ve İçkili Yerler İle Resmî Veya Özel Öğretim Kurumları Arasındaki Uzaklıkların Belirlenmesine Dair Yönetmelik. 2004. **Resmi Gazete**. 25422, Nisan.
- United Nations Children’s Fund. (UNICEF). 2006. Basın Merkezi: Çocukların Korunması, http://www.unicef.org/turkey/pc/_cp27.html [15.04.2007]
- Uyuşturucu İle Mücadele. 1995. Genelge. **Milli Eğitim Bakanlığı, Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı**. 1995/69.
- Verdugo, R. R. (1999). Safe Schools: Theory, Data, And Practices. **Education and Urban Society**, c.31. s.3: 267-274 (Aktaran: Işık, Halil. 2004. Okul Güvenliği: Kavramsal Bir Çözümleme. Milli Eğitim. c.32. s.164: 154 – 161.).
- Welsh, Wayne N. 2001. Effects of Student And School Factors On Five Measures of School Disorder. **Justice Quarterly**, c.18. s.4: 911-921.
- Welsh, Wayne N., Jack R. Greene, Patricia H. Jenkins. 1999. School disorder: the influence of individual, institutional, community factors. **Criminology**, c.37. s.1: 73-115.

EK – 1: ANKET FORMU

Sayın Meslektaşım,

Elinizdeki anket formu Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan "İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliği" isimli araştırmada kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Anket formlarına vereceğiniz cevaplar araştırma amacı dışında kullanılmayacak, başka bir kişi, kurum ya da makama kesinlikle verilmeyecektir. Bu nedenle ankete kendi adınızı ya da okul adını yazmanıza gerek yoktur.

Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için anket maddelerinden her birine vereceğiniz cevapların objektif olması büyük önem taşımaktadır. Doldurduğunuz anketin değerlendirmeye alınabilmesi için tüm soruların cevaplanması gerekmektedir. Bu nedenle lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Göstermiş olduğunuz ilgi ve değerli katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Talha BEKTAŞ

Yıldız Teknik Üniversitesi

BÖLÜM 1: KİŞİSEL BİLGİLER

Bu bölümdeki soruları, kendinize uygun gelen kutucuğa (x) işareti koyarak cevaplayınız.

1. Bunlardan hangisi sizi tanımlamaktadır? Yönetici () Öğretmen ()
2. Görevli olduğunuz okulun türü nedir? Resmi () Özel ()

BÖLÜM 2: OKULDA ÖĞRENCİ GÜVENLİĞİ

Bu bölümde, ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin güvenliklerinin sağlanması hakkında düz cümleler verilmiştir. Sizden istenen, önce cümlenin ifade ettiği güvenlik uygulamasının kendinize göre "Önem Derecesini", daha sonra da kendi okulunuzun koşullarını dikkate alarak "Okulunuzda Gerçekleşme - Uygulama Derecesini" değerlendirmeniz ve seçtiğiniz kutucuğa (x) işaretini koymanızdır.

	ÖNEM DERECESİ					OKULUNUZDA UYGULAMA - GERÇEKLEŞME DERECESİ				
	Pek Çok Önemli	Çok Önemli	Orta Önemli	Az Önemli	Hiç Önemli Değil	Tam Uygulanıyor	Büyük Ölçüde Uyg.	Biraz - Orta Uyg.	Çok Az Uygulanıyor	Hiç Uygulanmıyor
3. Fen laboratuvarlarında öğrenci güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı önlemlerin alınması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
4. Spor salonu ve diğer oyun alanlarında, yaralanma ve diğer istenmeyen durumları azaltıcı önlemlerin alınması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
5. Dersliklerin öğrenci güvenliği açısından elverişli olması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
6. Okula giriş - çıkışların kontrol edilmesi	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
7. Öğrencilerin okul dışından gelebilecek tehlikelere (öğrencilerin dövülmesi, kaçırılması vb.) karşı korunması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
8. Okul binasının sağlam olması (sel, deprem vb. doğal afetlere karşı)	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
9. Okul gezilerinin kontrollü bir şekilde güvenilir taşıma araçları ile yapılması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
10. Gezi alanlarında öğrencilerin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek durumlara karşı (yaralanma, kaybolma vb.) önlemlerin alınması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

	ÖNEM DERECESESİ					OKULUNUZDA UYGULAMA - GERÇEKLEŞME DERECESESİ				
	Pek Çok Önemli	Çok Önemli	Orta Önemli	Az Önemli	Hiç Önemli Değil	Tam Uygulanıyor	Büyük Ölçüde Uyg.	Biraz - Orta Uyg.	Çok Az Uygulanıyor	Hiç Uygulanmıyor
11. Okulun yeterli ilkyardım malzemelerine sahip olması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
12. Gezi merkezi ve çevresinde olası kazalara karşı yeterli ilkyardım malzemelerinin bulundurulması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
13. Okulun, ilkyardım yapabilme becerisine sahip personeli istihdam etmesi	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
14. Okulda yangın tehlikesine karşı yeterli önlemlerin alınması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
16. Çocukların evden okula, okuldan eve güvenle gidip gelmesinin sağlanması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
17. Okulun gürültü kaynaklarından (taşıtlar, işyerleri, insanlar tarafından yaratılan rahatsız edici gürültüler) uzak olması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
18. Okul bina içi ve çevresinde yapılan çalışmaların (temizlik, paspas yapılması gibi) öğrencilerin o mekanlarda bulunamayacağı saatlerde yapılması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
19. Okul bina içi ve çevresinde yapılması zorunlu tamiratların öğrencilerin okulda bulunmadığı zamanlarda yaptırılması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
20. Öğrencilerin okulda buldukları zaman içinde kazalara karşı sigortalı olması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
21. Okulun, öğrencilerin güvenliğini sağlama etkinliklerinden veli ve öğrencilerini haberdar etmesi	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
22. Okulda öğrencilerin birbirlerine karşı kaba güç kullanmalarını engelleyici önlemlerin alınması	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
23. Okulda öğrencilere fiziksel ceza (dayak, aşırı korkuya neden olabilecek bağırma vb.) <u>verilmemesi</u>	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
24. Okulun ısıtma araçlarının (soba, kalorifer, elektrikli soba vb.) öğrenci güvenliğini tehdit <u>etmemesi</u>	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

"Okulda Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması" hakkında ankette dikkat çekmeye çalıştığımız saptamaların dışında olmak üzere; görüş ve düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazabilirsiniz. Ayrılan bu bölüm yetmezse yeni bir kağıt kullanabilirsiniz. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

EK 2: IZIN DİLEKÇESİ

T.C.

İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/2692
Konu : Anket (Talha BEKTAŞ)

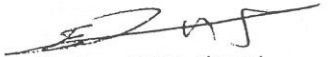
18./12/2006

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

- İlgi: a) Valilik Makamının 15.12.2006 tarih ve 580/2675 sayılı onayı.
b) Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 18.08.2003 gün ve 2430 sayılı emri.
c) Yıldız Teknik Üniversitesi'nin 06.11.2006 tarih ve bila sayılı yazısı.

Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek lisans programı öğrencisi Talha BEKTAŞ “İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması:İstanbul İli Örneği” konulu anket uygulaması yapma isteği İLGİ (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin İLGİ (a) Valilik Oluru doğrultusunda, İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin bilgisinden sonra Okul Müdürlüklerine gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2(iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Erdem DEMİRCİ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER :

Ek-1. İLGİ (a) Valilik Oluru

Ek-2. Onaylı Anket soruları

10632

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu 2125261382
E-Mail : kultur34@meb.gov.tr Web : <http://istanbul.meb.gov.tr/bolumler/kultur>

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 2675
Konu: Anket(Talha BEKTAŞ)

15 Aralık 2006

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a-)Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 06/11/2006 tarih ve
bila sayılı yazısı.
b-)Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu
Başkanlığı'nın 18.08.2003 tarih ve B.0.0.APK.0.03.05.02/2430 sayılı emri.

Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans Programı öğrencisi Talha BEKTAŞ, "İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması:İstanbul İli Örneği" konulu tez çalışması ile ilgili olarak resmi ve özel ilköğretim okullarında çalışan yönetici ve öğretmenlere anket çalışması yapması ilgi yazı ile bildirilmektedir.

Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans Programı öğrencisi Talha BEKTAŞ' ın, yukarıda belirtilen konudaki çalışmasını, isimleri belirtilen okullarda, **bilimsel amaç dışında kullanılmaması koşuluyla, Okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, idarenin uygun gördüğü zamanda, İLGİ(b)Bakanlık emri esasları dahilinde 2006-2007 eğitim öğretim yılında uygulanması,** sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

M. Ala ÖZER
Millî Eğitim Müdürü

EKLER :
Ek-1. İLGİ (a)yazı ve ekleri

OLUR
13/12/2006

Hikmet DİNÇ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EGİTİM
%100
DESTEK

NOT :Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres :İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu 526
13 82

4440632

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Sayı : B.30.2.YIL.0.E1.00.00/

Tarih:06.11.2006

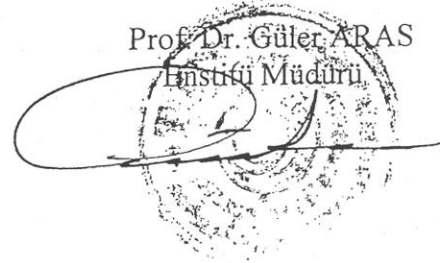
Konu :

İstanbul İli
Milli Eğitim Müdürlüğü'ne,

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek lisans Programı öğrencilerinden Talha BEKTAŞ, "İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması : İstanbul ili Örneği" konulu tez çalışması ile ilgili olarak, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı resmi ve özel ilköğretim okullarında çalışan yönetici ve öğretmenlere ekte bulunan anketi uygulamak istemektedir. İlgili öğrencinin gereken anket çalışmalarını yapabilmesi konusunda izninizi rica ederim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Güler ARAS
Enstitü Müdürü

Ek: Dilekçe örn
1 adet Anket Formu (2 sayfa)

DİLEKÇE FORMU

TARİH 01/11/2006

ADI SOYADI :TALHA BEKTAŞ
BABA ADI :EKREM
ANABİLİM DALI :EĞİTİM YÖN. DEN. PLA. EKO.
BİLİM DALI :EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ÖĞRENCİ NO :03705005

DOKTORA

YÜKSEK LİSANS

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'ne

"İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması: İstanbul İli
Örneği" konulu tez çalışmamı gerçekleştirebilmek için İstanbul genelinde resmi ve
özel ilköğretim okullarında çalışan yönetici ve öğretmenlere ekte bulunan anketi
uygulamak istiyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

ADRES:
AMBARLI MH. RÜZGARLI SK.
NO : 29/15
AVCILAR - İSTANBUL

TELEFON NUMARAMIZ
EV : (212) 5913427
İŞ : (212) 8523912
CEP: (505) 4001077

İMZA

Tarih : 02.11.2006
Sayı : 1465

ÖZGEÇMİŞ

1980 Tokat doğumlu olan araştırmacı, ilk ve orta öğrenimini Ankara’da tamamladı. 2002 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Bilgisayar Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 2003 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Yönetimi ve Denetimi yüksek lisans programına başladı.

Lisans eğitimi sırasında birçok dershanede yarı zamanlı bilgisayar eğitimleri veren araştırmacı, lisans eğitimin tamamladıktan sonra, kısa bir süre özel sektörde bilgi işlem uzmanı olarak çalıştı. 2002 yılında Bilgisayar Öğretmeni olarak Avcılar Ticaret Meslek Lisesi’ne atandı. Ardından 2005 yılında halen görev yaptığı, Borusan Asım Kocabıyık Anadolu Teknik Lisesi’ne tayin oldu. 2004 – 2006 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı’nın onayıyla İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları uzmanı olarak görev yaptı. Çok iyi derecede İngilizce bilen ve birçok proje başvurusunun hazırlanması sürecinde yer alan araştırmacının kendi okulu için hazırlamış olduğu “Avrupa Birliği Yolunda Türkiye” adlı Comenius dil projesi kabul edildi ve uygulandı. Çalışmalarında ötürü, 2003 yılında Avcılar Kaymakamlığı, 2006 yılında İstanbul Valiliği tarafından Teşekkür Belgesine layık görüldü.

Evli ve bir çocuk babası olan araştırmacı, halen İstanbul Avcılar’da yaşamaktadır. Kendisine talhabektas@gmail.com elektronik posta adresinden ulaşılabilir.